

Mezinárodní migrace a její dopady na bezpečnost a ekonomiku

Aleš Odstrčil

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aleš Odstrčil**
Osobní číslo: **A21528**
Studijní program: **B1032A020001 Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Mezinárodní migrace a její dopady na bezpečnost a ekonomiku**
Téma práce anglicky: **International Migration and Its Impact on Security and Economy**

Zásady pro vypracování

1. Uvedte příčiny migrace.
2. Popište současné trendy ve vývoji migrace.
3. Popište migrační politiku ČR.
4. Zhodnoťte migrační politiku ČR z ekonomického hlediska.
5. Provedte zhodnocení migrační politiky ČR z bezpečnostního hlediska.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KUBIŠTA, Václav. Mezinárodní obchod a migrace. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-87956-44-1.
2. RIEGL, Martin a Bohumil DOBOŠ, ed. Mezinárodní migrace pohledem politických věd: historie, teorie a současné otázky. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2021. ISBN 978-80-87558-35-5.
3. LUKÁŠ, Luděk. Teorie bezpečnosti I. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2017. ISBN 978-80-87500-89-7.
4. VALOUCH, Jan. Bezpečnostní futurologie. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2016. ISBN 978-80-7454-621-1.
5. ROŽŇÁK, Petr a Karel KUBEČKA. Země Visegrádu a migrace: fenomén procesu migrace, integrace a reintegrace v kontextu bezpečnosti zemí V4. Ostrava: Key Publishing, 2018. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-292-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Tomáš Martínek, Ph.D.**
Ústav elektroniky a měření

Datum zadání bakalářské práce: **16. prosince 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **5. června 2023**

doc. Ing. Jiří Vojtěšek, Ph.D. v.r.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D. v.r.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 16. prosince 2022

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne 26.5.2023

Aleš Odstrčil, v.r.
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na migraci, a to zejména ve spojení s dopady na bezpečnost a ekonomiku České republiky. V teoretické části práce jsou objasněny pojmy související s migrací, její příčiny a migrační strategie, která stanovuje základní cíle a nástroje k jejich dosažení. Praktická část je zaměřena na aktuální migrační vývoj. Nezbytnou součástí praktické části je identifikovat důležité migrační faktory mající vliv na bezpečnost a ekonomiku.

Klíčová slova: migrace, migrační politika, migrační saldo, bezpečnostní politika, push-pull teorie, remittance, nelegální zaměstnání, kriminalita

ABSTRACT

The bachelor thesis focuses on migration, especially in relation to its impact on the security and economy of the Czech Republic. The theoretical part of the thesis explains the concepts related to migration, its causes, and the migration strategy, which sets out the basic objectives and tools to achieve them. The practical part focuses on current migration development. An essential part of the practical part is to identify important migration factors that have an impact on security and the economy.

Keywords: migration, migration policy, migration balance, security policy, push-pull theory, remittance, illegal employment, crime

Mé poděkování patří panu Ing. Tomáši Martínkovi, Ph.D. za vedení, odborné rady a ochotu, která mi v průběhu zpracovávání bakalářské práce byla velmi přínosná.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TERMINOLOGIE V OBLASTI MIGRACE	11
1.1 MIGRACE Z DEMOGRAFICKÉHO HLEDISKA	11
1.2 SCHENGENSKÝ PROSTOR	12
1.2.1 Země Schengenské dohody.....	12
1.3 NELEGÁLNÍ MIGRACE	13
1.3.1 Způsoby přepravy využívané k nelegální migraci	13
1.4 LEGÁLNÍ MIGRACE	13
1.5 AZYLANT	13
1.6 EKONOMICKÝ MIGRANT	14
1.7 PŘEVADĚČSTVÍ.....	14
2 PŘÍČINY MIGRACE	15
2.1 PUSH – PULL TEORIE.....	15
2.1.1 Push faktory	15
2.1.2 Pull faktory.....	16
2.2 EKONOMICKÉ FAKTORY	16
2.2.1 Daně a transferové platby.....	16
2.2.2 Makroekonomické faktory – Měnové kurzy, nezaměstnanost	17
2.3 ENVIRONMENTÁLNÍ PŘÍČINY MIGRACE.....	17
2.3.1.1 Zhoršení stavu životního prostředí	17
2.3.1.2 Okamžité environmentální přesídlení	20
2.4 DEMOGRAFICKÉ FAKTORY MIGRACE	20
2.5 SOCIÁLNÍ A POLITICKÉ FAKTORY.....	20
2.5.1 Politické vlivy	20
2.5.2 Sociální dopady	21
3 MIGRAČNÍ POLITIKA ČR	22
3.1 INTEGRACE.....	22
3.2 NELEGÁLNÍ MIGRACE A NÁVRATOVÁ POLITIKA.....	23
3.3 AZYL	23
3.4 VNĚJŠÍ DIMENZE MIGRAČNÍ POLITIKY	24
3.5 VOLNÝ POHYB OSOB V EU A SCHENGENSKÁ SPOLUPRÁCE	25
3.6 LEGÁLNÍ MIGRACE	26
3.7 MEZINÁRODNÍ A EVROPSKÉ ZÁVAZKY ČESKÉ REPUBLIKY V OBLASTI MIGRACE	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 SOUČASNÉ TRENDY VE VÝVOJI MIGRACE	29

4.1	MIGRAČNÍ SALDO	29
4.2	MIGRAČNÍ SALDO PRO ČR.....	30
4.3	VÝVOJ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE	30
4.3.1	Statistika legálně pobývajících cizinců	31
4.3.2	Statistika nelegálně pobývajících cizinců	31
4.4	POČET MIGRANTŮ V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH	32
4.5	ZEMĚ, ZE KTERÝCH LIDÉ MÍŘÍ DO ČR	33
4.6	MIGRAČNÍ TRASY	33
4.6.1	Západní středomořská trasa.....	34
4.6.2	Centrální středomořská trasa.....	34
4.6.3	Východní středomořská trasa	34
4.6.4	Východní migrační trasa	34
4.6.5	Ukrajinská uprchlická krize	35
5	MIGRAČNÍ POLITIKA ČR Z EKONOMICKÉHO HLEDISKA.....	36
5.1	REMITENCE	36
5.1.1	Remitenční příjmy ze zahraničí	36
5.1.2	Remitence z ČR do zahraničí.....	37
5.2	PŘÍRŮSTEK PRACOVNÍCH SIL	37
5.2.1	Volné pracovní pozice.....	38
5.2.2	Úroveň vzdělání a kvalifikace migrantů z Ukrajiny	38
5.2.2.1	Účast uprchlíků na pracovním trhu.....	39
5.2.2.2	Úroveň kvalifikace uprchlíků – změna pracovní náplně	40
5.3	VLÁDNÍ PROGRAMY EKONOMICKÉ MIGRACE	40
5.3.1	Program klíčový a vědecký personál	41
5.3.2	Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec	41
5.3.3	Program kvalifikovaný zaměstnanec	41
5.3.4	Mimořádné pracovní vízum	41
5.4	ZATÍŽENÍ EKONOMIKY HUMANITÁRNÍMI DÁVKAMI	41
5.4.1	Příjemci humanitárních dávek.....	42
5.4.2	Modelová situace měsíční náklady na humanitární dávky.....	42
5.5	NELEGÁLNÍ ZAMĚSTNÁNÍ	43
5.6	FINANČNÍ PODPORA OD NADNÁRODNÍCH ORGANIZACÍ	44
6	MIGRAČNÍ POLITIKA ČR Z BEZPEČNOSTNÍHO HLEDISKA	45
6.1	BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA ČR	45
6.1.1	Bezpečnostní zájmy	45
6.1.1.1	Životní zájmy	46
6.1.1.2	Strategické zájmy.....	46
6.1.1.3	Další významné zájmy.....	46
6.2	BEZPEČNOSTNÍ HROZBY SPOJENÉ S MIGRACÍ.....	46
6.2.1	Negativní aspekty mezinárodní migrace.....	46
6.2.2	Terorismus.....	47
6.2.3	Extremismus a nárůst sociálního napětí	47
6.2.4	Organizovaný zločin, obchodování s lidmi a drogami.....	47
6.2.4.1	Aktivity organizovaného zločinu v ČR	48
6.2.5	Obchodování s lidmi	48

6.3	PODÍL CIZINCŮ NA KRIMINALITĚ V ČR	49
6.4	POSTOJ ZEMÍ V4 K MIGRAČNÍ BEZPEČNOSTI	49
6.5	CIZINECKÁ POLICIE	50
6.5.1	Úkony cizinecké policie	50
ZÁVĚR		51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		52
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		57
SEZNAM OBRÁZKŮ		58
SEZNAM TABULEK.....		59

ÚVOD

V mé bakalářské práci se budu zabývat současným stavem migrace na území Evropské unie, a především na území České republiky. Toto téma jsem zvolil na základě velmi často skloňovaného pojmu, ať už ve světě, tak na našem území. S rychlejším ekonomickým rozvojem vyspělých zemí, důsledkem válek, či sociálních a environmentálních faktorů se počet migrantů na území Evropské unie zvyšuje. Ztráta kontroly nad migračními toky a náhlými migračními vlnami může mít negativní důsledky na chod státu. Je zapotřebí dodržovat migrační strategie, spolupracovat na nadnárodních úrovních a přizpůsobovat se aktuálním situacím. Důležitým faktorem pro výběr tématu je fakt, že migrace se buď přímo či nepřímo týká každého z nás nebo se můžeme sami ocitnout v situaci, kdy si migrací za daných okolností můžeme projít.

V teoretické části textu budou objasněny důležité informace o pojmech spojených s migrací, jejichž znalost bude dále podstatná ve zbytku bakalářské práce. Značná část práce bude věnována kořenům migrace, tedy podnětům, proč lidé, rodiny či celé skupiny obyvatel opouštějí své obydlí a ve většině případů svou vlast. Poslední kapitola v první části práce bude věnována migrační politice České republiky, dokumentu, který je podstatný pro efektivní zvládnutí migrace ať už na národní či nadnárodní úrovni.

Praktická část práce bude zaměřena na vývoj migrace. Porovnání vývoje s historickými daty a nastíněním možného vývoje do budoucích let v závislosti na aktuální situaci ve světě. Součástí budou aktuální statistiky vývoje legální a nelegální migrace. Druhá část obsahu bude věnována analýze faktorů mající vliv na ekonomiku a bezpečnost České republiky. Tyto vybrané faktory budou zpracovány a následně vyhodnoceny.

I. TEORETICKÁ ČÁST

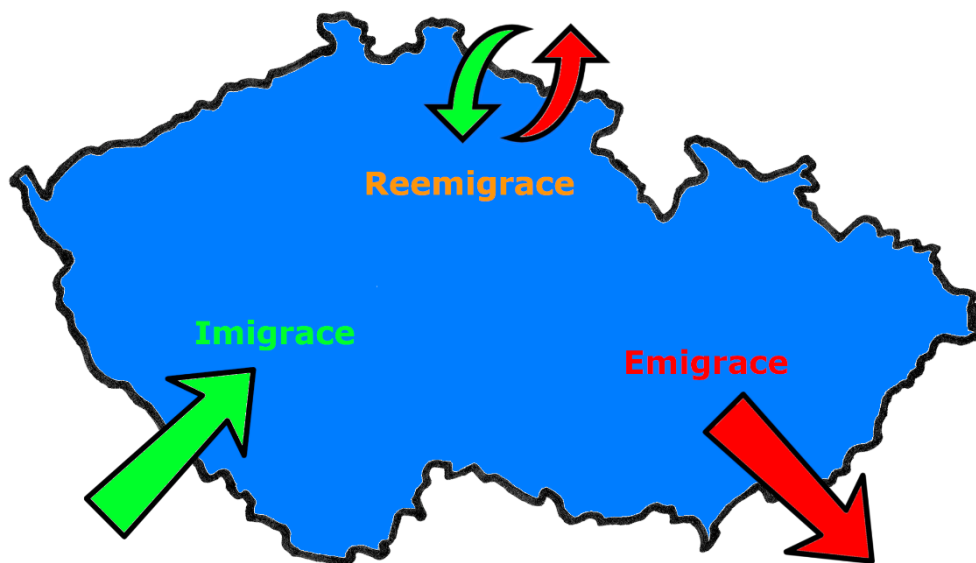
1 TERMINOLOGIE V OBLASTI MIGRACE

Pojem migrant, resp. cizinec chápeme jako osobu, která se dočasně nebo trvale odstěhuje z místa svého běžného pobytu. Migrovat člověk může v rámci katastrálního území své země, zde mluvíme o tzv. vnitřní migraci. Nezáleží na tom, zda se osoba přesune v rámci území jednoho státu desítky či stovky kilometrů, stále se bude jednat o vnitřní migraci. V případě přesunu přes území dvou států se jedná o migraci mezinárodní. Zásadním rozdílem mezi vnitřní a mezinárodní migrací je překročení státních hranic. [1]

Obyvatelstvo je v dnešní době mimořádně mobilní. Stěhování je tedy běžnou praxí, ať už se jedná o krátkodobé nebo dlouhodobé pobyty. Když migraci jako takovou analyzujeme z pohledu historického, dojdeme k závěru, že migrace hrála velmi podstatnou roli při vzniku států jako je USA, Kanada či Austrálie. [2]

1.1 Migrace z demografického hlediska

Z demografického hlediska lze migraci rozdělit na tři základní stavy. Z pohledu místa, kterou migrant opouští ať už dobrovolně, či nedobrovolně se jedná o emigraci. Z hlediska místa, kam má migrant zaměřeno mluvíme o imigraci na cílové území. Pokud nastane kombinace dvou předchozích stavů, tedy emigrace z určitého území a po určitém časovém úseku opět k migraci na původní území mluvíme o tzv. reemigraci. Tyto stavy jsou demonstrovány na obrázku níže.[3]

Obr. 1 Demografické dělení migrace [vlastní]

1.2 Schengenský prostor

Definici Schengenského prostoru dle ministerstva vnitra chápeme takto: „*Schengenský prostor neboli Schengen je území států, na jejichž společných hranicích nejsou prováděny hraniční kontroly osob.*“ [4]. Schengenský prostor hraje v roli migrace důležitou roli. Po překonání hranice je zaručen volný pohyb osob, zboží a služeb přes všechny členské země, resp. je zrušena vnitřní hraniční kontrola. Zejména u nelegálního překročení hranic to znamená „nerušený“ pohyb po Evropském území. Z tohoto důvodu je potřeba, aby státy neležící na hranic Schengenu podpořily hranice států, na kterých závisí vstup do tohoto prostoru. [4]

1.2.1 Země Schengenské dohody

Schengenský prostor aktuálně tvoří 27 států. Z celkového počtu je 23 států členy EU. Některé stávající státy EU nejsou součástí Schengenské dohody (Bulharsko, Kypr, Rumunsko). Nutno podotknout, že schengenský prostor není automaticky rozšířen pro zámořská území členských států. Typickým příkladem jsou ostrovy: Azory, Madeira a Kanárské ostrovy. Státy, které nejsou členy Schengenské dohody se mohou podílet jen na některých bodech této dohody. [4]

Státy schengenského prostoru	
Státy EU	Státy mimo EU
Belgie, Česko, Dánsko, Estonsko Finsko, Francie Chorvatsko, Itálie Litva, Lotyšsko Lucembursko, Maďarsko Malta, Německo Nizozemsko, Polsko Portugalsko, Rakousko Řecko, Slovensko Slovinsko, Španělsko Švédsko	Island Norsko Švýcarsko Lichtenštejnsko

Obr. 2 Státy tvořící schengenský prostor [4]

1.3 Nelegální migrace

Neoprávněný vstup a pobyt na území cizího státu nebo pobyt v rozporu s účelem, na který daná osoba dostala oprávnění. Růst nelegální migrace a její vývoj se dá jen těžce předvídat. Z výše uvedeného důvodu se nelegální migrace stává velmi problematickou, protože vyžaduje velmi flexibilní a konzistentní strategii.[6] Cizinci, kteří volí tuto cestu pro migraci do jiných zemí riskují odhalení, omezení osobní svobody a následnou deportaci zpět do své země. Mnohdy vystavují běženci i své vlastní životy nebo životy svých blízkých. Na cestách tráví mnohdy i dny, a to v mnoha případech bez vody, jídla a odpočinku. Za cenu nepozorovaného proniknutí za hranice migranti volí různé způsoby přepravy, strategie a využití různorodých úkrytů. [6]

1.3.1 Způsoby přepravy využívané k nelegální migraci

- Silniční – automobily, autobusy, dodávky
- Vodní – čluny, lodě
- Železniční – nákladní prostor, podvozky
- Pozemní nemotorová – pěší

1.4 Legální migrace

Oprávněný vstup a pobyt cizinců, kteří přijíždějí do cizího státu a mají vyřízená víza nebo jiný druh oprávnění pro pobyt (trvalý pobyt, dlouhodobý pobyt). Oproti nelegální migraci může stát migraci regulovat prostřednictvím výše zmíněných oprávnění a mít údaje o osobách pohybujících se ve státu. Pokud je pobyt delší než 90 dní, jedná se o migrační proces, který je v režii státu. [7]

1.5 Azylant

Cizinec, kterému bylo v řízení o udělení mezinárodní ochrany na jiném území zjištěno, že v místě jeho původního bydliště byl nebo mohl být pronásledován z důvodu rasy, pohlaví, vyznáváného náboženství nebo příslušnosti k specifické sociální skupině. Důvodem pro udělení azylu můžou být také humanitární důvody např.: nemoc, stáří či sloučení rodiny. Po udělení azylu má azylant v České republice stejné postavení jako cizinec s uděleným trvalým pobytem. V praxi to znamená, že azylant stejně jako cizinec s trvalým pobytem nemají volební právo v zemi udělující azyl a zároveň nemohou vykonávat zaměstnání, jehož podmínkou pro vykonávání je státní občanství. [8]

1.6 Ekonomický migrant

Osoba, která dobrovolně opustila svoji zemi s vidinou zkvalitnění své ekonomické situace, nikoliv před nebezpečím. Ekonomický migrant odchází do cizího státu, kde jsou lepší životní podmínky, více pracovních příležitostí a lepší vyhlídky do budoucnosti. Přestože tento migrant pracuje legálně, ekonomické důvody nejsou argumentem pro nárok na udělení mezinárodní ochrany v této zemi. [9]

1.7 Převaděčství

Aktivita, která se zabývá organizováním nelegálního překročení státních hranic. Osoba, která tato překročení organizuje je tzv. převaděč. Obvykle tyto osoby využívají pro překonání hranic mimo hraniční přechody, tedy „zelenou hranici“. Převaděč musí disponovat určitými znalostmi místního terénu, dobrým načasováním akce i znalostí postupů státních složek pro minimalizaci pravděpodobnosti dopadení. Převaděčstvím se vytrácí kontrola státních složek nad migrací a narušuje se využití a efektivita zavedené migrační strategie. Ačkoli je dle trestního zákoníku 40/2009 Sb. organizování a umožnění nedovoleného překročení hranic trestným činem, zoufalá situace může cizince donutit zaplatit nemalé finanční částky za tento nelegální přechod a tím motivovat stávající obyvatele cílové země k převaděčství. [10]

2 PŘÍČINY MIGRACE

Tato kapitola bude věnována důvodům, proč obyvatelé opouštějí své domovy a jaké podněty je vedou k překročení hranic domovského státu. Migraci jako takovou nemusí nutně vyvolat pouze jeden podnět, ale hned několik prolínajících se faktorů, které doženou obyvatele původního území k migraci do jiných míst. Z časového hlediska mohou faktory trvat delší dobu, nebo se může jednat o náhlou mimořádnou událost. Hlavním obsahem kapitoly bude popis a využití teorie push - pull.

2.1 Push – pull teorie

Push – pull teorie (teorie tlaku a tahu) je velmi často používaný model ve spojení s migrací. Model vychází z principu „vtáhnutí“ člověka na nové místo nebo v opačném případě „vytlačení“ ze stávajícího místa, kde aktuálně přebývá. Push faktory jsou okolní vlivy, které negativně působí na vnitřní obyvatele. V některých zemích jsou tyto negativní okolnosti tak intenzivní, že donutí část obyvatel opustit své domovy. Pull faktory jsou přesným opakem, přitahují lidi do určité lokality na různé podněty. Člověk může migrovat s vidinou nových příležitostí, pro zkvalitnění svého života, zvýšení životního standardu. Obecně můžeme určit tyto hlavní kategorie, u kterých lze nalézt, jak push, tak pull faktory: ekonomické, environmentální a demografické, sociální a politické. [11]

2.1.1 Push faktory

- Nedostatek zdrojů obživy
- Špatné životní podmínky
- Nízká úroveň zdravotnictví a nedostatek léčiv
- Válka
- Chudoba
- Výskyt přírodních katastrof
- Zastrasování [11]

2.1.2 Pull faktory

- Kvalitnější zdravotní péče
- Bezpečnostní důvody
- Lepší životní podmínky
- Pracovní příležitosti
- Vyšší úroveň vzdělání
- Politická / náboženská svoboda [11]

2.2 Ekonomické faktory

V průběhu času, vlivem nekonzistentního růstu ekonomik jednotlivých států se mohou měnit rozdíly v příjmech a možnostech pracovních míst, což může ovlivnit příliv migrantů. Větší rozdíly v příjmech mezi jednotlivými státy jsou velkou motivací k migraci. Pokud však dojde ke globálnímu snižování příjmových rozdílů, motivace pro migraci by měla klesat. V zemích s vysokou mírou platové nerovnosti existují značné rozdíly mezd mezi kvalifikovanými a nízkokvalifikovanými pracovníky. Vzdělání, kvalifikovaní lidé v chudé zemi mohou být přitahováni do ekonomicky silnějších zemí, kde je jejich kvalifikace a vzdělání finančně lépe ohodnocena. [12]

2.2.1 Daně a transferové platby

Daně a transfery (např.: rodičovský příspěvek, výsluhy, podpora v nezaměstnanosti...), jsou podstatným ekonomickým faktorem. Země, kde jsou zavedeny solidární daně (poplatek, který hradí lidé s vysokými příjmy), mohou odrazovat od migrace vysoce kvalifikované osoby, protože vysoké odvody snižují mzdu a tím i snižují motivaci k migraci. Část populace s nižšími výděly je zatížena daněmi jen velmi málo. Země, disponující štědrými transfery mohou být bez pochyby velmi silným pull faktorem pro mnoho migrujících lidí. Tyto země si často právě migrující lidé vybírají jako cílovou destinaci. Na sociální dávky, lze svým způsobem pohlížet, jako na částečnou náhradu výdělku, ovšem jen pro osoby, které na to mají nárok. Ve většině zemí musí osoba pracovat několik let, aby měla vůbec na takové příspěvky a dávky nárok. Transferové programy mohou být velmi lákavé pro migranty z nejchudších zemí světa. [12]

2.2.2 Makroekonomické faktory – Měnové kurzy, nezaměstnanost

Kromě výdělků samotných, ovlivňuje rozhodnutí o migraci mnoho dalších makroekonomických vlivů. Směnné kurzy měn přímo ovlivňují kupní sílu. Silná zahraniční měna, ve srovnání se slabou měnou v zemi původu, umožňuje za vydělané peníze nakoupit více zboží a služeb. Hodnota výdělku je ovlivněna právě vývojem kurzu. Vysoká nezaměstnanost v zemi původu, může působit jako jasný indikátor pro hledání zaměstnání v zahraničních regionech s vysokou nezaměstnaností. Tyto makroekonomické faktory prostřednictvím mezd, remitencí, či nezaměstnanosti mají v oblasti příčin migrace velmi značnou váhu. [12]

2.3 Environmentální příčiny migrace

Migrace způsobena environmentálními faktory se stává vážným problémem, který vyžaduje plnou podporu státních orgánů a dalších nadnárodních organizací. Opakující se ekologické události, jako jsou sucha, povodně a zemětřesení velmi často zhoršují kvalitu půdy a zvyšují její degradaci. Oblasti často potýkající se s těmito přírodními vlivy vedou k přesunu obyvatel do míst s úrodnější půdou a stabilnějším podnebím. Environmentální migrace nemusí být přímo vyvolána přírodními změnami. Oblasti mohou být často negativně ovlivněny vlivem člověka, a to zejména z ekologického hlediska. [13]

2.3.1.1 Zhoršení stavu životního prostředí

Stav životního prostředí ovlivňuje zdraví, v některých případech i existenci osob. Prostředí, které ztrácí životně důležité zdroje jako je voda, se z dlouhodobého hlediska stávají nebezpečná a v některých případech i neobyvatelná. V dnešní době je velmi častým tématem znečištění životního prostředí. Definice znečištění životního prostředí dle zákona č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí zní následovně: „*Znečišťování životního prostředí je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.*“ [14]. Kontaminace životního prostředí má každoročně za následky značný počet úmrtí lidské populace.

Znečištění ovzduší

Statistika bude založena na indexu AQI (index kvality ovzduší). Pro demonstraci budou vybrány státy s nejhorší kvalitou ovzduší, Česká republika a státy s nejlepší kvalitou ovzduší. Měření a následné zpracování výsledků bylo provedeno v prvním kvartálu roku 2023.

Tabulka 1 Analýza ovzduší jednotlivých států [upraveno z [15]]

Stát	AQI index		
Indie	337	300-500	Nebezpečný
Mongolsko	265	200-300	Velmi nezdravý
Čína	256		
Turecko	190	150-200	Nezdravý
Francie	107	100-150	Nezdravý pro citlivé skupiny
Česká republika	87		
USA	86	50-100	Příjemná kvalita ovzduší
Belgie	38		
Nizozemsko	37	100-150	Uspokojivá kvalita ovzduší

Po podrobné analýze výsledků znečištění ovzduší v ČR i v dalších státech, je patrné, že pokud by největší váhou pro opuštění daného území bylo znečištění ovzduší, s největší pravděpodobností by k migraci dospěli obyvatelé Asie. Zde je kontaminace ovzduší u jednotlivých států na nejvyšších příčkách. Stav ovzduší v ČR je na přijatelné úrovni a nemá zásadní negativní vliv na lidské zdraví.

Nedostatek a znečištění vody

Voda je jeden ze základních kamenů k umožnění života na zemi. Je nejlépe obnovitelná ze všech zdrojů. Padá z nebe při dešti, obklopuje nás v oceánech s celkovou rozlohou téměř tři čtvrtiny povrchu planety Země. Hlavním problémem je, že většina vodních zdrojů dostupných na planetě jsou nerovnoměrně rozmístěny. Transport vody na dlouhé vzdálenosti je technologicky a finančně velmi náročný. Voda je nezbytnou součástí pro fungování celého průmyslu. Vzhledem k tomu, že na planetě žije aktuálně 8 miliard lidí a počet obyvatel se do roku 2050 odhaduje na 10 miliard, je třeba brát situaci s nedostatkem vody vážně a hledat

efektivní řešení pro minimalizaci úmrtí a pro snížení zdravotních komplikací spojených s nedostatkem vody. V současné době nemá zhruba 850 miliónů lidí přístup k čisté, cenově dostupné vodě v blízkosti domova. Každý rok umírá téměř 300 000 dětí do věku pěti let na nemoci spojené s pitím znečištěné vody. Pokud nebudou přijata žádná nová opatření pro pomoc oblastem s nedostatkem pitné vody, bude při předpokládaném 25 % nárůstu populace bez přístupu k pitné vodě přes miliardu obyvatel a zemře ročně 375 000 dětí. Problémy spojené s nedostatkem vody jsou propojeny i negativními sociálními a ekonomickými faktory. Děti místo navštěvování vzdělávacího zařízení obstarávají vodu a mnohdy pro ni musí urazit cestu dlouhou několik kilometrů. Podobně jako děti přicházejí o vzdělání, také dospělí ztrácejí čas obstaráváním vody místo trávením času prací. [16]

Institut zabývající se světovými zdroji (WRI) sestavil žebříček 17 zemí, jejichž každoroční spotřeba sladkovodních zásob odčerpá 80 % nebo více z jejich dostupných zásob. Obyvatelé těchto zemí čelí tzv. „Extremely High Baseline Water Stress“ (úroveň vodního stresu). Jedná se o země s kritickým poměrem mezi nabídkou a poptávkou pitné vody. Tyto státy jsou extrémně náchylné vůči výkyvům jako jsou sucha nebo zvýšené odběry vody. [17]

Extremely high baseline water stress		
Katar	Kuvajt	Bahrajn
Izrael	Saudská Arábie	Indie
Libanon	Stát Eritrea	Pákistán
Irán	Spojené Arabské emiráty	Turkmenistán
Jordánsko	San Marino	Omán
Libye		Botswana

Obr. 3 Státy s největší spotřebou zásob vody [upraveno z [17]]

Pokud by došlo na migraci v důsledku nedostatku pitné vody, tak bychom mohli obecně očekávat příliv cizinců z Afriky, Blízkého východu a Jižní Asie.

2.3.1.2 Okamžité environmentální přesídlení

Místní obyvatelé jsou sami rozhodnutí nebo nuceni k okamžitému přesunu z důvodu blížící se přírodní katastrofy nebo jiné mimořádné události. Jejich obydlí se stává neobyvatelným, zničeným, způsoby obživy a zásoby jsou zpustošeny. Migraci můžeme v tomto případě chápat jako strategii pro překonání mimořádných událostí. Okamžité přesídlení bylo už v minulosti vyvoláno i lidskou činností. Za zmínku rozhodně stojí doposud největší jaderná havárie v Černobylské jaderné elektrárně na dnešním území Ukrajiny (tehdejším území Sovětského svazu). [18]

2.4 Demografické faktory migrace

Demografické faktory jsou úzce spjaty s ekonomickými faktory. Hlavní motivací pro potencionální migranty není zlepšení ekonomické situace, ale migrují za účelem sloučení rodiny. Jednotlivé migrační proudy jsou jedinečné z hlediska demografických charakteristik – věk, pohlaví, rodinný stav, dosažené vzdělání a další. Demografické faktory jsou dále vázány na pracovní příležitosti a reprodukci obyvatel na daném území. Obecně se dá říci, že se migrační proudy skládají z mužů v produktivním věku, kteří hledají nové příležitosti. Velmi důležitý je již výše zmiňovaný rodinný stav, u ženatých a vdaných osob je obvykle méně pravděpodobné, že budou cestovat sami. Za předpokladu migrace pouze jednoho člena rodiny je téměř nevyhnutelná reemigrace nebo v opačném případě migrace i ostatních členů rodiny. [12]

2.5 Sociální a politické faktory

Sociální a politické faktory mohou vést k migraci v krátkodobém horizontu. Jsou zde ale státy nebo jiná státní zřízení u kterých může nevyhovující sociální a politická situace trvat celá léta.

2.5.1 Politické vlivy

Složité politické situace, která vytváří nejistotu v zemi je silným push faktorem. Existuje taková kategorie uprchlíků, kteří neutíkají, aby si zlepšili své ekonomické postavení, ale spíše, aby si pod vlivem špatných sociálních a politických nastavení zachránili život svůj a svých blízkých. Uprchlíci často riskují své životy a vzdávají se veškerého svého majetku, aby přežili. Zatímco země s dobře fungujícími demokratickými základy mohou být lákadlem

pro obyvatele zemí, kde se vyskytuje korupce, utlačování, porušování lidských práv, občanské války, pronásledování nebo diskriminace. V případě špatných podmínek pro podnikání např.: vlivem korupce a jiných administrativních prvků je řešením přesídlení do státu s dobře zavedenými podmínkami pro podnikání. [12]

2.5.2 Sociální dopady

V zemích s vyšším počtem migrantů má přistěhovalectví významný sociální vliv jak na jednotlivé přistěhovalce, tak na společnost jako celek. Vedle těchto pozitivních dopadů existují také významné a trvalé negativní dopady přistěhovalectví. V zemi, kam po mnoho let proudily skupiny přistěhovalců v mírném počtu, umožnila asimilace přistěhovalcům postupně se začlenit do společnosti a v naprosté většině případů přijmout jejich zvyky a způsob života. Zbytek obyvatelstva jejich zvláštnosti a tradice zpravidla toleroval. To se týkalo zejména evropských přistěhovalců, kteří se během hlavních migračních vln ve druhé polovině 20. století úspěšně asimilovali do společnosti v západní Evropě, Severní Americe a Austrálii. K výrazné změně došlo ve druhém desetiletí 21. století, kdy se proud migrantů znásobil, a to především emigrací lidí z některých národů Blízkého a Středního východu. Teroristické činy proti civilnímu obyvatelstvu v evropských zemích a USA změnily pohled civilního obyvatelstva na příchod migrantů. Po několika teroristických útocích se začala projevovat rasistická atmosféra v zasažených oblastech a postupem času eskalovala do dalších zemí. [19]

3 MIGRAČNÍ POLITIKA ČR

Migrační politika České republiky je strategie postupů a úkonů k úspěšnému zvládnutí činností v rámci migrace. Tato strategie byla přijata vládou v roce 2015 a je využívána dodnes. Tento dokument obsahuje zásady migrační politiky ČR a stanovuje jeho jasné cíle. Jelikož je ČR členem EU, tak stanovené cíle se dále dělí na cíle na národní úrovni a cíle na unijní úrovni. Hlavním cílem je nastavení proaktivního přístupu k migraci a usilovat o bezpečnost, celistvost, ekonomickou a sociální stabilitu. Tato listina se skládá ze sedmi základních pilířů, jejichž obsah bude popsán níže. [20]

3.1 Integrace

„Česká republika dostojí povinnosti zajistit občanům v rámci své migrační politiky klidné soužití s cizinci a díky účinné integraci zabrání vzniku negativních sociálních jevů.“ [20]

Pro úspěšnou migrační strategii je klíčové zajistit integraci cizinců do společnosti. Na tomto procesu se podílí jak původní obyvatelé, tak cizinci. Z historického hlediska se integrace na území České republiky nejeví jako problematická. Integrace je podporována průběžným monitoringem a plány na udržení stabilní integrace cizinců do společnosti. Stát dlouhodobě vyčleňuje značné finanční prostředky na rozvoj integrační strategie. Oporou jsou bezpochyby i neziskové organizace, které svými aktivitami podporují integrační procesy. Integrace se dostává svou významností do popředí jak na půdě ČR, tak EU. Rovněž je nezbytná podpora ze strany státních orgánů a jiných institucí, která by měla usilovat o zvýšení informovanosti do řad veřejnosti. [20]

Cíle na národní úrovni

- Stabilita státu a rozvoj na národní a regionální úrovni
- Zajištění informovanosti veřejnosti i cizinců
- Prevence negativních sociálních jevů [20]

Cíle na unijní úrovni

- Rozvíjení spolupráce v rámci EU
- Sdílení funkčních postupů z praxe
- Opatření financí z unijních fondů [20]

3.2 Nelegální migrace a návratová politika

„Česká republika zajistí bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi.“ [20]

Situace nelegální migrace v ČR je poměrně stabilní oproti dalším zemím EU jako je Řecko a Itálie. Tyto státy mají vzhledem k vysokému počtu nelegálních migrantů situaci znatelně složitější. Nelegální migrace je velmi dynamická oblast, jejíž vývoj je obtížně predikovat, a proto je nutné, aby stát zaujal proaktivní a důsledný přístup. Musí především zajistit předvstupní kontroly a důsledně provádět postihy vůči organizátorům, zajišťujícím nelegální vstup do země. Nelegální migrace mnohdy souvisí se zvýšením bezpečnostního rizika v různých oblastech. Součástí řešení nelegálního pobytu je bezpochyby návratová politika, s tímto procesem souvisí spolupráce s třetími zeměmi, konkrétně při zpětném předávání osob. [20]

Cíle na národní úrovni

- Trestní postih převaděčům
- Odhalování padělaných dokumentů
- Zachování lidských práv a důstojnosti v rámci návratové politiky [20]

Cíle na unijní úrovni

- Zamezení zneužívání mezinárodní ochrany
- Společné posílení vnějších hranic
- Aktivní opatření proti obchodu s lidmi a převaděčství [20]

3.3 Azyl

„Česká republika dostojí svým závazkům v oblasti azylu a zajistí flexibilní kapacity svého systému.“ [20]

Všechny členské státy EU se musí zabývat každou žádostí o azyl, která je ze strany cizince podána a žádný ze států včetně ČR si nemůže cizince vybírat, ani jejich žádosti o azyl posuzovat dle vlastních sympatií. Česká republika musí vytvořit azylový systém, který dokáže pohotově reagovat na proměnlivé přílivy uprchlíků do země a zajistit využití maximálních kapacit pro přijímání žadatelů o azyl. Musí plnit své závazky v oblasti azylu a musí zajistit, aby stát měl flexibilní kapacity pro vyrovnávání nerovnoměrného zatížení

počtem žadatelů o azyl v jednotlivých členských státech. EU má dohodnutá pravidla, která musí důsledně dodržovat všechny členské státy. [20]

Cíle na národní úrovni

- Aktivní správa azylového systému
- Zvyšování kvality azylového procesu
- Připravenost na kapacitní nápor vlivem migračních vln [20]

Cíle na unijní úrovni

- Kooperace a dodržování systémových pravidel
- Zavrňovat rozdělování žadatelů o azyl [20]

3.4 Vnější dimenze migrační politiky

„Česká republika posílí aktivity s cílem pomoci uprchlíkům v zahraničí a s tím související prevenci dalších migračních toků, včetně podpory rozvoje zemí při zvládnutí migračních krizí.“ [20]

Tento pilíř migrační strategie se zabývá podporou a rozvojem uprchlíků ve třetích zemích. Taktéž se zaměřuje na pomoc rozvíjení těchto zemí v reakci na uprchlické krize a snahu stabilizovat zemi v nichž se uprchlíci nacházejí. V tomto ohledu je třeba rozvíjet konzistentní spolupráci mezi vnějšími politikami států EU. Mezi tyto mezinárodní činnosti států je zahrnuta bezpečnostní, zahraniční, rozvojová a humanitární politika. Naše země tradičně podporuje aktivity zaměřené na poskytování přímé pomoci uprchlíkům v zemích jejich původu nebo v oblastech, kde žije značná část uprchlické populace. Z ekonomického hlediska je mnohem výhodnější uprchlíkům pomáhat na jejich půdě, než zahajovat migrační procesy a poskytování azylu v ČR. Nejen že je tato pomoc vnímána jako známka solidarity, ale také může značně potlačit počty cizinců mířících na území Evropy. Ve stejném duchu je vedena strategie na pomoc státům, které jsou už zasaženy migračními vlnami, tedy poskytnou jim co největší možnou podporu, aby se migrační toky nešířili do dalších zemí. [20]

Cíle na národní úrovni

- Rozvoj aktivit pro pomoc zasaženým oblastem
- Podpora stabilizace zemí původů [20]

Cíle na unijní úrovni

- Posílení humanitární pomoci do zahraničí z důsledku konfliktů a katastrof
- Kooperace v rámci projektů řešící lokální i regionální rozvoj ve třetích zemích [20]

3.5 Volný pohyb osob v EU a schengenská spolupráce

„Česká republika bude prosazovat udržení výhod volného pohybu osob v rámci Evropské unie a schengenského prostoru“.[20]

V rámci EU a schengenského prostoru není pohyb osob přes státní hranice nijak limitován a omezován. Podmínky volného pohybu byly implementovány unijními předpisy, ze kterých vychází i česká právní úprava pro volný pohyb. Přesto by Česká republika měla podporovat podněty, které by posílily uplatňování a vymáhání zákonů upravujících volný pohyb osob. Situace v schengenském prostoru je přímo ovlivněna situací ve vnitřním prostoru, migrační situací a stavem na vnějších hranicích. Největší migrační nápor z dlouhodobého hlediska zažívají jižní a jihovýchodní státy, které čelí migračním tlakům a mnoha žádostmi o azyl. Tyto vnější státy by měly dle základních myšlenek schengenské spolupráce získat podporu od států, které svojí geografickou pozicí přímo nečelí migračním nátlakům. [20]

Cíle na národní úrovni

- Podpora spolupráce v rámci schengenského prostoru
- Dodržování volného pohybu osob v rámci schengenských standardů [20]

Cíle na unijní úrovni

- Usilování o stabilní udržení vnější schengenské hranice
- Udržení neomezeného pohybu osob v EU [20]

3.6 Legální migrace

„Česká republika podpoří legální migraci, která je pro stát a jeho občany přínosná tak, aby Česká republika mohla pružně reagovat na potřeby svého pracovního trhu i reflektovat dlouhodobé potřeby státu.“ [20]

Členské státy EU nadále uplatňují vysokou míru tolerance k objemům legálních migrantů. Především z potencionálních benefitů z ekonomického hlediska. Legální migranti spadají do několika různých kategorií, podle typu pobytového oprávnění. Politika ČR pro legální migraci vychází z dokumentu schváleného vládou z roku 2010, zahrnující právní aspekty pro vstup na území republiky. Díky těmto právním úpravám může vláda aktivně reagovat na aktuální situaci v zájmu státu. [20]

Cíle na národní úrovni

- Zaměření na bezpečnostní prvky migračních procesů
- Příjem legálních migrantů v rámci vnitřních kapacit
- Efektivní řešení vstupních postupů (usnadnění, časová náročnost) [20]

Cíle na unijní úrovni

- Jednotné stanovení objemů legální migrace pro jednotlivé státy
- Zdárné dokončení projednávané legislativy [20]

3.7 Mezinárodní a Evropské závazky České republiky v oblasti migrace

„Česká republika dostojí mezinárodním a evropským závazkům v oblasti migrace a aktivně se zapojí do celoevropských debat a hledání společných řešení.“ [20]

Legislativa Evropské unie je základním souborem závazků, které zásadním způsobem formují migrační politiku České republiky. Především se jedná o smlouvu fungování EU, která stanovuje společnou politiku v oblasti migrace, mezinárodního práva, lidská práva a v neposlední řadě spravedlivé rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy. Tyto právní nástroje pro specifikování konkrétních politik pro státy EU odrážejí některé další mezinárodní právní závazky členských států Unie, jako je úmluva OSN o právním postavení uprchlíků. [20]

Cíle na národní úrovni

- Plnění mezinárodních závazků v této oblasti
- Účelné využívání finančních zdrojů z fondů EU
- Aktivní politika řešící problémy v oblasti migrace na mezinárodní úrovni [20]

Cíle na unijní úrovni

- Společné hodnocení legislativy EU
- Spolupráce při hledání společných postupů [20]

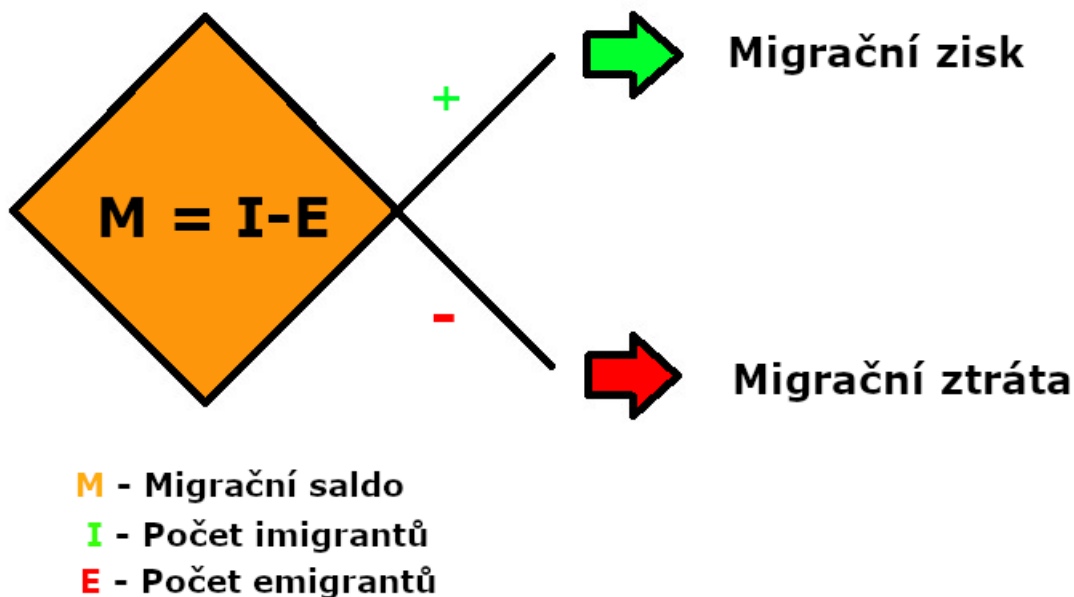
II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOUČASNÉ TRENDY VE VÝVOJI MIGRACE

Cílem této kapitoly je analýza historického, a především aktuálního vývoje migrace. Následně z této analýzy odvodit možný vývoj do budoucích let. Určit podíl jednotlivých národností v ČR a definovat, proč tyto státy přicházejí zrovna do naší vlasti. Nedílnou součástí bude popis migračních tras. Tedy cest, kudy míří nejčastěji a největší počet nelegálních migrantů do Evropy. Součástí migračních tras bude statistika počtu uprchlíků z jednotlivých let.

4.1 Migrační saldo

Migračním saldem (čistou migrací) je označován rozdíl mezi počtem imigrantů a emigrantů na daném území za určitý časový interval. Na území ČR může být migrační saldo počítáno za celý stát, pro jednotlivé kraje, okresy, města a obce. Pokud vyjde výsledná hodnota migračního salda kladná, označujeme tento stav za migrační zisk. V opačném případě mluvíme o migrační ztrátě. Výsledné hodnoty na úrovni jednotlivých států nám mohou naznačit atraktivitu území pro nově přicházející cizince. [3]

Obr. 4 Schéma výpočtu migračního salda [vlastní]

4.2 Migrační saldo pro ČR

Cílem výpočtu migračního salda pro ČR je analýza migračního trendu, výpočet konkrétních hodnot migračního zisku, popř. ztráty a naznačení budoucího vývoje.

(Výpočet se bude vztahovat k celému území ČR.)

Tabulka 2 Výpočet migračního salda pro ČR [21]

Rok	Počet imigrantů	Počet emigrantů	Zisk / ztráta
2010	30 515	22 590	+ 7 925
2011	14 867	5 701	+ 9 166
2012	30 298	20 005	+ 10 293
2013	29 579	30 876	- 1 297
2014	41 625	19 964	+ 21 661
2015	34 922	18 945	+ 15 977
2016	37 503	17 439	+ 20 064
2017	45 957	17 684	+ 28 273
2018	58 148	19 519	+ 38 629
2019	65 571	21 301	+ 44 270
2020	55 661	28 734	+ 26 927
2021	69 201	19 232	+ 49 969
2022 (1 - 3Q)	44 933	23 533	+ 21 400

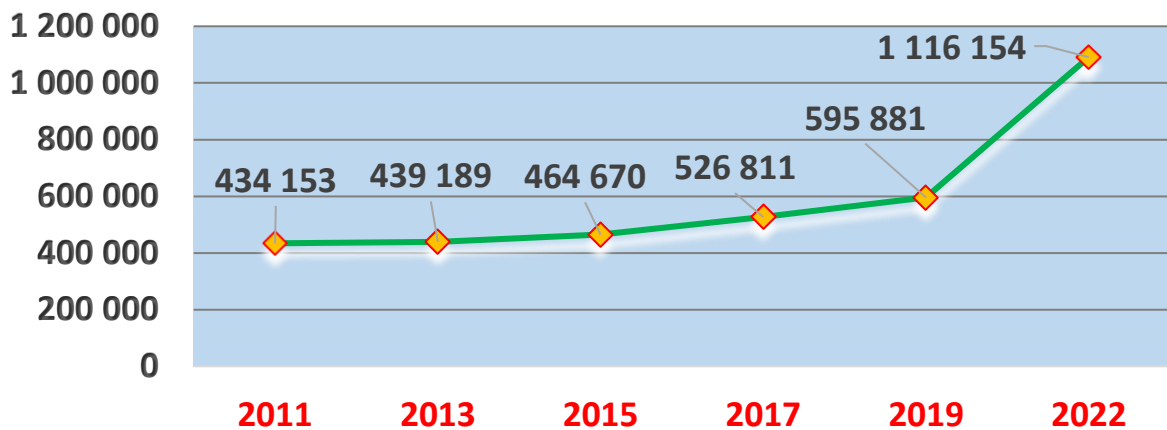
Z výše uvedené analýzy vyplývá, že Česká republika je pro spousty lidí z cizích zemí atraktivní pro migraci a zároveň nemají stávající občané tendenci ve velkém počtu emigrovat. Ve všech případech až na výjimku v roce 2013 byly hodnoty čisté migrace ziskové. Pokud bychom vypočítali průměr z výše uvedených let, vyšel by nám průměrný migrační zisk 22 558 osob ročně. Analýzu můžeme tedy uzavřít s předpokladem, že migrační zisk zůstane v řádu desítek tisíc i do budoucích let.

4.3 Vývoj migrace v České republice

Pro určení aktuálního vývoje je třeba udělat statistiku přílivu migrantů, ať už legálně pobývajících, tak cizince bez potřebných oprávnění k pobytu. Pro stanovení trendové křivky je nutno využít historická data. Historicky širší časový horizont eliminuje náhlé početní odchylky přílivu migrantů z důvodů mimořádných událostí. Potřeba je ovšem zmínit, že

některé globální události mohou trvat několik let a tím trendovou křivku učinit zavádějící. Po případném vyřešení globálních událostí se trend může obrátit.

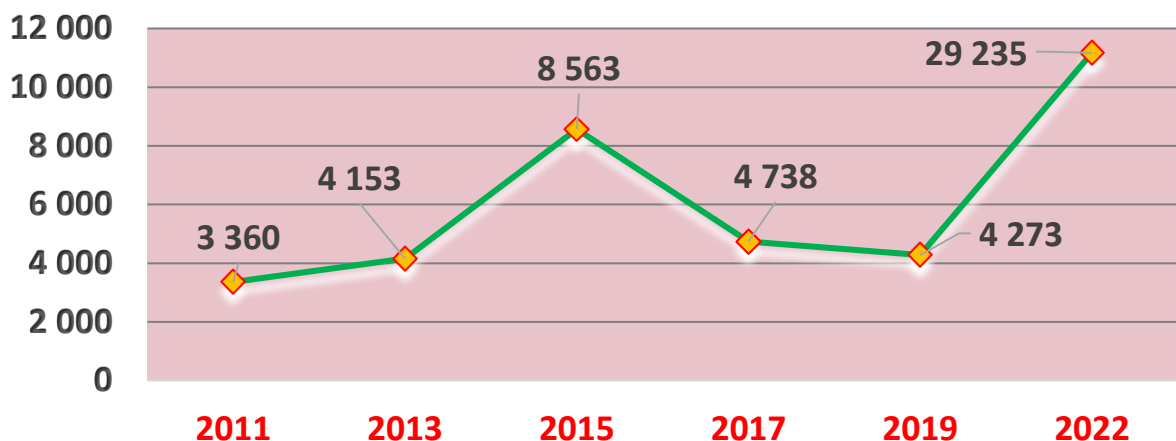
4.3.1 Statistika legálně pobývajících cizinců

Obr. 5 Vývoj legální migrace do ČR [upraveno z [22]]

Dle statistik je patrné, že legální migrace je rostoucí řadu let. V posledních měsících je migrace v abnormálním růstu, a to zejména díky válečnému konfliktu na Ukrajině. Vzhledem k aktuálnímu dění ve světě, je nárůst mezi lety 2019 až 2022 o znatelných 87 %. Očekávat můžeme pokračování rostoucího trendu i do budoucích let. Pro efektivní zvládnutí těchto migračních přílivů, je nezbytné řídit se zásadami migrační strategie a zlepšovat spolupráci v rámci států EU, aby neohrozily chod státu nebo unie.

4.3.2 Statistika nelegálně pobývajících cizinců

Obr. 6 Vývoj nelegální migrace do ČR [upraveno z [22]]

Vývoj nelegální migrace z jednotlivých let je nestálý. Je zde pocítit téměř každá migrační krize z uplynulých let např.: migrační krize v roce 2015 nebo aktuální migrační příliv z

Ukrajiny. Vývoj nelegální migrace je v rapidním růstu o necelých **585 %**. Pro efektivní zvládnání přílivu nelegálních migrantů je zapotřebí dodržovat migrační politiku, dbát na důraz prosazení práv v oblasti návratové politiky a zajistit hraniční kontroly v zájmu států Schengenského prostoru.

4.4 Počet migrantů v jednotlivých krajích

Tato kapitola bude zaměřena na zjištění počtu legálních migrantů na úrovni jednotlivých krajů. Výstupem bude zjištění, které z krajů jsou pro cizince atraktivní a které naopak tak atraktivní nejsou. V kapitole 4.3.1 byl zjištěn celkový počet legálně pobývajících cizinců, tento počet bude sestupně rozdělen do jednotlivých krajů v tabulce níže, důležitým faktorem bude rozdělení dle typu oprávnění pro pobyt na cizince s trvalým pobytem a na cizince, kteří mají platné jiné oprávnění pro pobyt. Data jsou aktuální k datu 31.12.2022.

Tabulka 3 Legální migrace v krajích [23]

Kraj	Trvalý pobyt	Ostatní typy pobytu	Celkem
Hl. město Praha	117 688	228 618	346 306
Středočeský	52 776	106 420	159 196
Jihomoravský	28 139	82 991	111 130
Plzeňský	21 006	59 911	80 917
Ústecký	21 323	40 400	61 723
Moravskoslezský	15 874	40 561	56 435
Jihočeský	11 656	35 998	47 654
Liberecký	13 834	28 827	42 661
Pardubický	8 299	34 319	42 618
Královéhradecký	9 815	29 139	38 954
Karlovarský	13 910	24 646	38 556
Vysočina	6 002	24 838	30 840
Olomoucký	7 530	21 130	28 660
Zlínský	6 110	20 445	26 555

Nejatraktivnějším samosprávným územním celkem je hlavní město Praha, která aktuálně poskytuje zázemí necelým 350 tisícům cizinců. Nejméně atraktivním krajem je Zlínský, který sčítá aktuálně 26 tisíc migrantů. Navzdory rozdílných počtů cizích obyvatel má všech 14 krajů menší podíl osob s trvalým pobytem než osob s jiným oprávněním k pobytu.

4.5 Země, ze kterých lidé míří do ČR

Země původu cizinců je další z důležitých komponentů k identifikaci, proč Česká republika sčítá aktuálně přes milion imigrantů. Zda se jedná o zvyšující se migrační počet z různých států, nebo zda mají některé státy v ČR větší migrační zastoupení.

Tabulka 4 Cizinci, dle země původu [24]

Země původu	Počet cizinců (2022)
Ukrajina	636 282
Slovensko	117 265
Vietnam	66 340
Rusko	43 498
Polsko	19 724
Bulharsko	17 884
Ostatní země	197 488

Z dostupných dat má největší podíl na rostoucím počtu cizinců Ukrajina. Primárním důvodem pro několikanásobný nárůst je nepochybně aktuálně probíhající válečný konflikt. Před vypuknutím ozbrojeného konfliktu se počet přistěhovaných Ukrajinců pohyboval okolo 100 000 lidí. Ostatní státy si drží stabilní počet pobývajících obyvatel už řadu let.[24]

4.6 Migrační trasy

Migrační trasou rozumíme nejčastěji využívané trasy pro příchod cizinců na dané území. Z velké části jsou tyto trasy využívány pro nelegální migraci. Pozemní hranice EU je velmi rozsáhlá, z tohoto důvodu byly identifikovány hlavní migrační trasy vedoucí na území unie. Tyto trasy jsou pozemní, námořní nebo se může jednat o jejich kombinaci. Volba trasy úzce souvisí s domovskou destinací migrujícího člověka a jeho cílovou zemi. Mezi hlavní migrační trasy, které využívá nejvíce uprchlíků řadíme: západní středomořskou trasu, centrální středomořskou trasu a východní středomořskou trasu. Hlavní migrační trasy nejsou pochopitelně jediné, existuje množství dalších, mezi ně patří: trasa Apulie a Kalábrie, kruhová trasa z Albánie do Řecka a trasa přes východní hranici EU. Považuji nezbytné zmínit, že tyto cesty bývají velmi vyčerpávající, náročné a v některých případech si vyžadují i ztráty na životech. [25]

4.6.1 Západní středomořská trasa

Trasa vedoucí přes středozevní moře nebo s využitím Gibraltarského průplavu spojující Afriku s Evropou do Španělska. Tuto trasu volí nejčastěji lidé z Alžírsko, Maroka, Pobřeží slonoviny a Guiney. [25]

4.6.2 Centrální středomořská trasa

Námořní trasa přes středozevní moře do Itálie. Ve své podstatě je tato trasa nejvyužívanější a nejvíce oblíbená především pro obyvatele Tuniska, Nigérie, Egypta. Obecně lze říci, že pokud mají lidé geograficky blíže západní či východní trasu, centrální trasa může sloužit jako vhodná alternativa. [25]

4.6.3 Východní středomořská trasa

Trasa primárně začínající na území Řecka s následným pokračováním do dalších států Evropy. Většinu případů tvoří příjezdy po moři, využívána je ale i pěší trasa. Tuto trasu využívají migranti ze Sýrie, Somálska a Afghánistánu. [25]

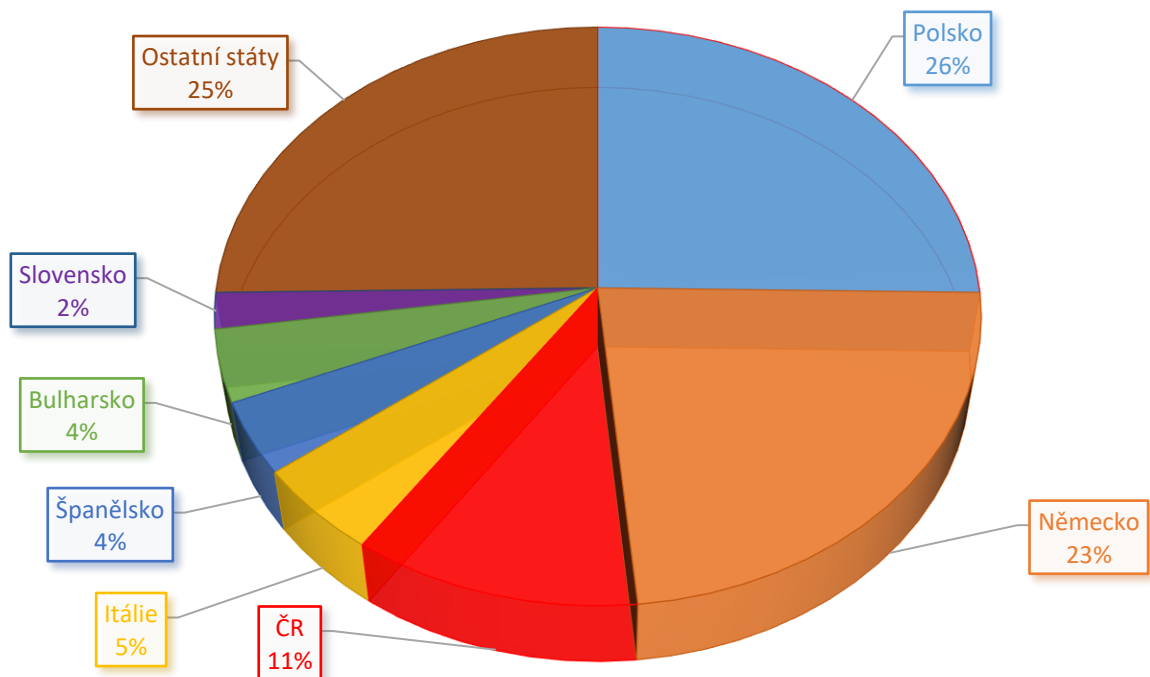
Jak už bylo výše zmíněno, tyto velmi dlouhé poutě do Evropy jsou velmi náročné a objevují se i případy úmrtí nebo vážných zdravotních komplikací. Dle IOM zemřelo nebo bylo pohřešovaných na jednotlivých trasách stovky lidí. Data z IOM k 31. prosinci roku 2022 uvádí, že na východní trase se jedná o 376 osob. Na západní trase 252 osob a nejvytíženější centrální trase bylo zaznamenáno 1376 osob. Vzhledem k nekontrolovatelnosti těchto přílivů, nemusí být tato čísla finální. [22]

4.6.4 Východní migrační trasa

Východní migrační trasa je využívána obyvateli Ruské federace, Vietnamu, Běloruska a v dnešní době obzvláště obyvatel Ukrajiny, která je aktuálně ve válečném konfliktu s Ruskou federací.

4.6.5 Ukrajinská uprchlická krize

Od počátku Ruské agrese na území Ukrajiny migrovalo více než 15,1 milionu obyvatel do EU. Ukrajinské obyvatele sužuje válečný konflikt od února roku 2022 a tak hledají stabilnější a hlavně bezpečnější zázemí na západě Evropy. Navzdory vysokému počtu emigrace z Ukrajiny se rozhodlo velké množství Ukrajinců k reemigraci. O mezinárodní ochranu z nich požádalo přes 4,3 miliónu, a to obzvláště do států jmenovaných níže. [22]

Obr. 7 Žádosti o mezinárodní ochranu v Evropských státech [upraveno z [22]]

Ke konci roku 2022 bylo zaznamenáno 10,2 miliónu návratů na Ukrajinu. Pokud bychom využili vzorec migračního salda pro Ukrajinu, tak by se aktuálně jednalo o migrační ztrátu o celkovém počtu 2,7 miliónu obyvatel.

5 MIGRAČNÍ POLITIKA ČR Z EKONOMICKÉHO HLEDISKA

Hospodářství celého státu je souhrn všech ekonomických aktivit podniků, institucí a domácností. V pojmu ekonomika se odráží velké množství faktorů, jako je např.: hospodářský růst, nezaměstnanost a inflace. Česká republika nedisponuje žádným oficiálně vydaným dokumentem, který by přesně definoval vliv migrace na ekonomiku státu. Cílem této kapitoly bude identifikovat migrační záležitosti spojené s dopady na ekonomiku.

5.1 Remitence

Remitence jsou z hlediska země původu jakousi „náhradou“ za úbytek pracovní síly díky migraci. Jsou to finanční či jiné prostředky, které migrant pracující z jiné země zasílá zpět do země původu. Tyto finanční prostředky jsou obvykle pro jednotlivce zanedbatelnou částkou, ovšem ve velkém množství migrantů, to mnohdy znamená velký objem prostředků a v rozvojových zemích i znatelnou část HDP. Je třeba brát na vědomí, že remitence nezahrnují pouze finanční kompenzace, ale spadá zde i vzdělání, technologické postupy a know-how, které mohou mít po návratu mnohem výraznější dopady na ekonomiku a její rozvoj než remitence finanční. [26]

5.1.1 Remitenční příjmy ze zahraničí

Tabulka 5 Příjmy ČR z remitencí [27]

<i>[mil. Kč]</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Německo	34 548	38 689	40 791	41 180	46 114	44 639
Rakousko	13 308	14 007	14 644	14 780	16 270	15 728
Velká Británie	7 069	7 412	7 430	7 894	8 256	8 441
Irsko	3 277	3 536	3 377	3 685	3 770	3 944
Švýcarsko	2 760	2 942	2 986	3 165	3 464	3 339
USA	1 848	1 952	1 937	2 085	2 196	2 259
Belgie	1 057	1 145	1 177	1 225	1 319	1 294
Austrálie	1 054	1 092	1 073	1 180	1 196	1 237
Kanada	802	818	820	884	910	885
Nový Zéland	469	521	503	515	480	472
Zbytek světa	8 212	8 704	8 710	9 307	18 066	18 215
Celkem	74 404	80 818	83 448	85 900	102 041	100 453

Příjmy z remitencí se každoročně v ČR zvyšují, až na drobnou stagnaci v roce 2021. Největší finanční podíl mají obyvatelé, kteří se rozhodli pracovat v Německu a Rakousku. To je nepochybně zapříčiněné vyššími mzdami. Pro porovnání, byla průměrná mzda v ČR za rok 2022 v hrubém příjmu 40 353 Kč [28].

Průměrná hrubá mzda v Německu byla ve stejném roce 4 427 € - V přepočtu se jedná o zhruba 100 000 Kč (v závislosti na aktuálním měnovém kurzu) [29].

Česká republika nepatří mezi země, kterým tvoří remitence značnou část HDP. Konkrétněji se jedná každoročně o promile z HDP [30]. Navzdory nízkému příjmu do státního rozpočtu, by měly být remitenční příjmy stále hlídány a pod záštitou mechanismů pro zasílání a přijímání peněz vyžadovány. Pro hladký průběh celého procesu je třeba se zaměřovat na šíření informací, snažit se docílit optimálních podmínek pro obě strany, zajištění bezpečnosti transakcí a transparentnosti.

5.1.2 Remitence z ČR do zahraničí

Tabulka 6 Remitence zasílané do zahraničí [27]

<i>[mil. Kč]</i>	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Slovensko	10 013	10 726	13 809	19 267	18 598	30 758
Ukrajina	10 946	15 199	20 139	25 824	26 320	22 856
Polsko	1 239	1 248	1 542	2 009	1 617	3 644
Rusko	2 574	2 753	4 135	4 163	3 985	2 746
USA	1 762	2 120	2 553	2 481	2 125	2 184
Vietnam	2 195	2 231	2 440	2 606	2 611	2 066
Německo	1 031	1 108	1 505	2 038	1 813	1 481
Bulharsko	435	523	566	830	779	1 349
Rakousko	405	383	406	504	414	516
Čína	321	444	632	734	677	487
Zbytek světa	23 646	29 579	39 169	46 509	47 082	43 431
Celkem	54 567	66 314	86 896	106 965	106 021	111 518

Remitence zasílané cizinci pracujícími v ČR do země původu jsou objemově v posledních letech téměř vyrovnané s remitencemi přijatými. Zásadně se ale liší státy, mezi kterými se finanční vyrovnání koná.

5.2 Přírůstek pracovních sil

Celková hodnota nezaměstnanosti v roce 2022 činila pro Českou republiku 3,7 %, což je ve srovnání s rokem 2021 nárůst o 0,2 p.b. Cílem této podkapitoly bude identifikace volných pracovních pozic dle kategorií CZ-ISCO. Z těchto dat následně určit, zda lze díky migraci tuto míru nezaměstnanosti v jednotlivých kategoriích snížit. [31]

5.2.1 Volné pracovní pozice

Výkaz volných pracovních pozic každý měsíc zveřejňuje ministerstvo práce a sociálních věcí, jsou zde uváděny volné pozice dle oblastí a jejich aktuální počet. Veškerá data budou vztažena k dvanáctému měsíci roku 2022.

Tabulka 7 Kategorie zaměstnání včetně volných pozic dle CZ-ISCO [32],[33]

Kategorie	Typ zaměstnání	Volné pozice
0	Zaměstnanci v ozbrojených silách	94
1	Zákonodárci a řídicí pracovníci	3 479
2	Specialisté (chemici, biologové, botanici)	15 062
3	Techničtí a odborní pracovníci	17 052
4	Úředníci	31 371
5	Pracovníci ve službách a prodeji	57 450
6	Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a	3 039
7	Řemeslníci a opraváři	26 775
8	Obsluha strojů a zařízení, montéři	28 414
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	81 700

Jednotlivé kategorie volných pracovních pozic se liší dle požadavků na vzdělání, získaných zkušenostech, a především osobních schopnostech jednotlivce. Na tyto faktory má velmi značný vliv země původu. Některé země disponují velmi dobrou úrovní vzdělání, ať už v oblasti vědeckých oborů, tak oblasti řemeslné. Cizince s úmyslem pracovat v zahraničí limituje mimo výše zmiňované faktory taky jazyková bariéra. Pro zaplnění volných pracovních pozic budou primárně využiti původní obyvatelé Ukrajiny, kteří mají aktuálně z hlediska migrace v ČR největší podíl. V neposlední řadě patří jejich jazyk do Slovanských jazyků, stejně jako čeština. Jazyková prohlubeň by tedy měla mít menší dopad než s jinými jazykovými skupinami.

5.2.2 Úroveň vzdělání a kvalifikace migrantů z Ukrajiny

Začátkem roku 2023 provedla skupina autorů z organizace PAQ research ve spolupráci se sociologickým ústavem akademie věd ČR a Ministerstvem práce a sociálních věcí výzkum zaměřený na pracovní aktivitu ukrajinských uprchlíků. Dále se zabývá kvalifikací, úrovní mezd, dávkami a znalostí češtiny a zájmem o její zlepšení.

5.2.2.1 Účast uprchlíků na pracovním trhu

Pracovní aktivita je nejpodstatnější část analýzy, základem je zjistit podíl pracujících uprchlíků, tedy jaká část zde pracuje, pracuje dálkově v zemi původu nebo jsou aktuálně nezaměstnaní.

Tabulka 8 Pracovní aktivita uprchlíků [34]

Pracovní stav	Procentuální zastoupení
Zaměstnaní v ČR	49 %
Kombinovaná práce (Ukrajina + ČR)	10 %
Pracující dálkově na Ukrajině	9 %
Nezaměstnaní	33 %

Z celkového počtu osob pobývajících v ČR pracuje alespoň na částečný úvazek 59 % cizinců. Jsou zde i takový, kteří zde nenašli uplatnění nebo jejich práce umožňuje práci ze zahraničí. Značnou část tvoří ekonomicky neaktivní uprchlíci, kteří překročili hranici plnoletosti a aktivně u nás nepracují. Do této skupiny neaktivních uprchlíků patří: studenti, osoby na mateřské/otcovské dovolené, důchodci. Toto procentuální zastoupení zahrnuje všechny pracovní kategorie. [34]

Pro lepší ekonomické výsledky je třeba dbát na zvýšení poměru mezi pracujícími a nepracujícími uprchlíky. Zaměstnaní cizinci pomáhají doplnit chybějící pozice v průmyslu a tím podporují firmy a instituce, které trpí nedostatkem pracovního personálu. Druhou stranu mince tvoří nezaměstnaní lidé a jejich rodiny, které jsou odkázány na jiný druh příjmu jako je např.: humanitární dávka. Tento typ příjmů představuje finanční zátěž pro českou ekonomiku v případě, že je pobírána dlouhodobě velkým množstvím cizinců bez zpětného toku peněz do ekonomiky.

5.2.2.2 Úroveň kvalifikace uprchlíků – změna pracovní náplně

Po analýze pracovní aktivity je potřebné identifikovat pracovní kvalifikaci zaměstnaných imigrantů pro zařazení do jednotlivých pracovních kategorií. Není pravidlem, že cizinec bude vykonávat stejný typ zaměstnání jako tomu bylo v zemi původu. Zaměstnání bude muset přizpůsobit dle aktuálních požadavků trhu, svých schopností a úrovní jazyka.

Tabulka 9 Změny pracovních kategorií cizinců [34]

Původní povolání (CZ-ISCO)	1,2	3,4	5	6,7	9	Práce jen UKR
<i>Specialisté, řídicí pracovníci (1,2)</i>	17 %	8 %	11 %	11 %	27 %	26 %
<i>Technici, odborní pracovníci, úředníci (3,4)</i>	4 %	9 %	9 %	9 %	49 %	20 %
<i>Pracovníci ve službách (5)</i>	5 %	3 %	16 %	18 %	54 %	4 %
<i>Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci (6,7)</i>	18 %	3 %	2 %	49 %	28 %	0 %
<i>Dělníci, manuální pracovníci (9)</i>	0 %	0 %	5 %	10 %	85 %	0 %

Pozn.: Levý sloupec – původní zaměstnání, následující sloupce – aktuální zaměstnání

Z dat uvedených v tabulce lze potvrdit myšlenku, že vykonávání stejného povolání není pravidlem. Je patrné, že ekonomicky aktivní uprchlíci v ČR často plně nevyužívají své kvalifikace a vzdělání a propadají se do nižších pracovních kategorií.

Česká republika může využít zahraniční pracovní sílu k doplnění svých volných pozic na trhu práce. Jednotlivá zjištění poukazují na fakt, že pracovníci z Ukrajiny nejčastěji obsazují pozice nevyžadující vysokou kvalifikaci. Přesně na těchto pozicích je v českých firmách nedostatek personálu. Přírůstek pracovních sil na trh práce vlivem migrace má v tomto směru pozitivní dopad na český průmysl a ekonomiku.

5.3 Vládní programy ekonomické migrace

Pro podporu českého průmyslu a urychlení přijímání pracovní síly ze zahraničí začaly státní resorty aplikovat několik projektů zajišťujících časovou úsporu k zařazení zahraničních pracovníků na trh práce. Jedná se především o oprávnění k pobytu. Tyto programy schválené vládou jsou děleny do tří základních skupin dle cílové kategorie.[35]

5.3.1 Program klíčový a vědecký personál

Tato kategorie programu se zaměřuje na specialisty, manažery v oblasti výroby, služeb a prací ve veřejném sektoru. Program se vztahuje na všechny zájemce včetně zaměstnanců ze třetích zemí. Ideou programu je poskytnout oporu výzkumným pracovištím, technologickým a start-up společnostem. [35]

5.3.2 Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec

Tento program nahrazující Pilotní projekt Ukrajina a Indie má primární účel zajisti českým firmám vysoce kvalifikované zahraniční zaměstnance. Projekt není teritoriálně nijak omezen a vztahuje se na všechny zahraniční zájemce. Pokud má zahraniční pracovník zájem o zaměstnaneckou kartu, vládní legislativa stanovuje pro některé země kvóty. Zaměstnavatelé mohou tohoto programu využít, pokud působí na trhu alespoň dva roky, trvale splňují státní závazky a zaměstnávají po tuto dobu alespoň tři osoby. [35]

5.3.3 Program kvalifikovaný zaměstnanec

Cílem programu je pomoci podnikům trpícím nedostatkem kvalifikovaného personálu. Plán se vztahuje na obyvatele Ukrajiny, Mongolska, Srbska, Indie a dalších zemí. Podobně jako v předešlé kategorii musí zaměstnavatel splňovat určité podmínky, navíc musí zaměstnávat alespoň šest zaměstnanců po dobu dvou let. [35]

5.3.4 Mimořádné pracovní vízum

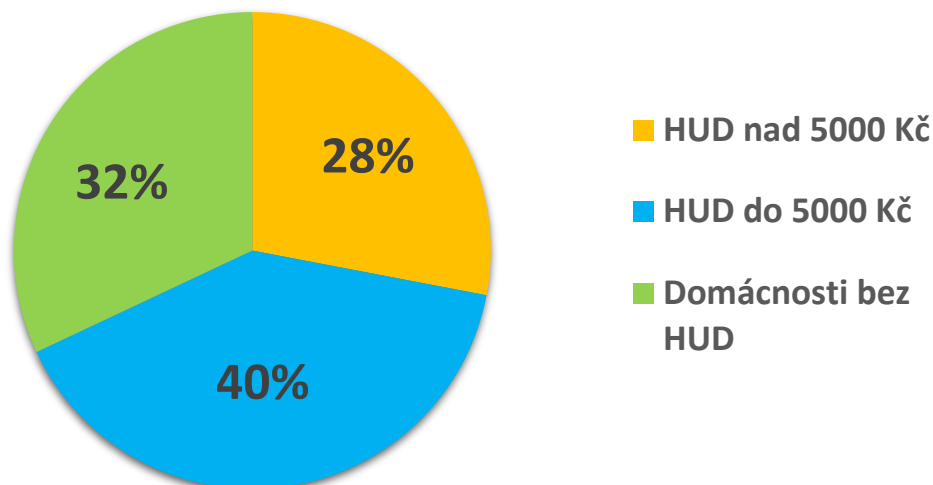
Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s ostatními ústředními orgány zahájilo koncem roku 2019 projekt zaměřující se na posílení v oblastech zemědělství, lesnictví a potravinářství. Toto pracovní vízum cílí především na Ukrajinské obyvatele s možností podání žádosti na vízum přímo na zastupitelstvu ČR v Kyjevě. Pracovní vízum může být vydáno pouze tehdy, pokud potencionální zaměstnání spadá do určitých pracovních kategorií v této oblasti. [35]

5.4 Zatížení ekonomiky humanitárními dávkami

Velká část příjmu Ukrajinských uprchlíků je aktuálně tvořena z humanitních dávek. Cizinci, kteří mají aktivní status dočasné ochrany mohou čerpat humanitární dávky. Tyto dávky jsou určeny pro pokrytí základních životních potřeb. Žadatelé o tyto dávky mají nárok na příspěvek ve výši 5 000 Kč na osobu, a to v prvních šesti měsících pobytu.

Tyto dávky se mění v závislosti na počtu dětí v domácnosti, délce pobytu a výše příjmu s majetkem ve vlastnictví. [36]

5.4.1 Příjemci humanitárních dávek

Obr. 8 Humanitární dávka na spotřební jednotku [upraveno z [34]]

5.4.2 Modelová situace měsíční náklady na humanitární dávky

Modelová situace bude sloužit pro hrubé nastínění výdajů státu pro občany Ukrajiny, kteří migrovali do ČR z důvodu válečného konfliktu a mají nárok na tuto formu příspěvku. Výpočet bude zahrnovat informace získané z předešlých kapitol, a to zejména z 5.4.1.

MPSV uvádí, že dávku 5 000 Kč lze získat až šestkrát od prvního měsíce pobytu s dočasnou ochranou. Tato hodnota bude v modelové situaci uvažována pro **HUD nad 5 000 Kč**.

Od sedmé dávky mají osoby plnoleté nárok na 4 620 Kč a děti nebo studenti 3 320 Kč. Protože nelze v této kategorii jednoznačně určit podíl dospělých, dětí a studentů, budou hodnoty pro kategorii **HUD do 5 000 Kč** nahrazeny v modelové situaci jejich průměrem 3 970 Kč. [36], [37]

Dle statistik MPSS bylo v srpnu roku 2022 závislých 160 tisíc na sociálních dávkách. Model se tedy bude vztahovat na finanční výši v tomto měsíci. Aby byl dodržen poměr výše dávek z dříve uvedené statistiky podílu příjemců HUD, bude 160 tisíc rozděleno ve stejném poměru. [36], [37]

Tabulka 10 Měsíční náklady na humanitární dávky

Výše dávky	Počet pobírajících (160 tis.)	Částka [mil.]
HUD 5 000 Kč	65 920	(329,6)
HUD 3 970 Kč	94 080	(373,5)
Celkové odhadované výdaje za srpen 2022		(703,1)

V modelové situaci byly hrubé měsíční náklady na humanitární dávky 700 miliónů korun. Tato hodnota je pouze hrubý odhad. Výše dávek a cizinci, kteří mají na dávku nárok jsou velmi nestálými hodnotami a každým dnem se výsledná hodnota může měnit. I přes volatilitu všech faktorů vstupujících do výsledné hodnoty, lze vyhodnotit, že humanitární dávky mají aktuálně značný dopad na statní rozpočet.

5.5 Nelegální zaměstnání

Za nelegální zaměstnání je považována práce, která je vykonávána fyzickou osobou pracující mimo pracovněprávní vztah. Nelegální zaměstnání je úzce spjaté s migranty, kteří vykonávají práci bez povolení k zaměstnání nebo jiného oprávnění k vykonávání zaměstnání. Odhalování nelegálního zaměstnávání je jeden z hlavních úkonů vykonávaných Státním úřadem inspekce práce. Účelem této kapitoly bude zjistit, jakým podíl tvoří cizinci při odhalených případech nelegálního zaměstnání.[38]

Tabulka 11 Nelegální zaměstnání [39]

Rok	Počet kontrol	Občané ČR	Cizinci	Celkem / podíl cizinců [%]
2019	8 160	622	3 720	4 352 / 86 %
2020	5 557	556	2 554	3 110 / 82 %
2021	5 222	312	2 983	3 295 / 91 %
2022 (1-3Q)	4 914	349	1 564	1 913 / 82 %

Z výše uvedené tabulky je patrné, že cizinci hrají v nelegálním zaměstnání podstatnou roli. Vlivem aktuálního přílivu migrantů z válkou poskvrněné Ukrajiny, je vhodné zvýšit kontrolní aktivitu ve firmách, lze totiž očekávat navýšení počtu nelegálního zaměstnání ve

firmách. Nezákonné zaměstnání bylo nejčastější u společností působících ve stavebnictví, zpracovatelském průmyslu a maloobchodě. Nelegální zaměstnání nemá pouze negativní dopad na rozpočty a finance státu, zasahují zde také nežádoucí společenské jevy. Orgány inspekce mohou uložit pokutu nejen fyzickým, ale i právnickým osobám v různé výši. [38], [39]

5.6 Finanční podpora od nadnárodních organizací

Česká republika obdržela druhou zvláštní pomoc z Azylového, migračního a integračního fondu. České republice bylo poskytnuto 652 milionů Kč. Jen pomoc z tohoto zdroje činí v součtu s první mimořádnou pomocí více než 1,3 miliardy Kč, čímž se Česká republika stala po Polsku druhým členským státem, který obdržel takto vysokou pomoc při migrační zátěži. Ministerstvo vnitra a UNICEF se rozhodly spolupracovat a poskytnout pomoc těm, kteří utekli před konfliktem na Ukrajině a nyní žijí v České republice. UNICEF přislíbil ministerstvu vnitra poskytnout více než 357 milionů Kč. Finanční prostředky jsou z velké části určeny na zlepšení a zefektivnění stávající integrační kapacity. V zájmu snížení negativních ekonomických dopadů, musí stát naplno usilovat o tyto finanční podpory z nadnárodních organizací. [40]

6 MIGRAČNÍ POLITIKA ČR Z BEZPEČNOSTNÍHO HLEDISKA

Bezpečnost státu, jeho bezpečnostní záruky a jistoty jsou pro vnitřní obyvatele státu jednou ze základních potřeb. Každý jedinec vnímá pojem bezpečnost jinak, hlavní příčinou různého vnímání bezpečnosti je psychika, konkrétně stav, kdy člověk dokáže pocítit bezpečnostní komfort. Právě hranice psychiky určují vyvození závěrů bezpečnostních faktorů, bezpečnostní hrozby a jejich následné vyhodnocení. Definice bezpečnosti je dle doktora Valoucha „stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla stát, organizaci) a jeho zájmy, přičemž tento objekt je efektivně vybaven k redukci resp. eliminaci stávajících i potencionálních hrozeb a je ochoten při tomto procesu spolupracovat.“ [41] Jako hlavní výchozí dokument pro dosažení státních zájmů, cílů a následně nástrojů, jak těchto cílů dosáhnout slouží vládní dokument bezpečnostní politika státu.

6.1 Bezpečnostní politika ČR

Základní vládní dokument pojednávající o široké škále bezpečnostních hrozeb. Na zpracování dokumentu se podíleli jak ústřední orgány státní správy, Kancelář prezidenta, tak i zástupci z nestátního pole působnosti. Společnými silami zhotovili strategii zaměřující se na základní hodnoty a zájmy ČR, jejího zajišťování. Dále popisuje změny bezpečnostního prostředí a aktuální trendy. Svě místo v oblasti bezpečnosti mají zaručeně i ostatní vědní obory. Příkladem je globalistika, obor, který se zabývá globálními problémy lidstva jako takového. Tato disciplína zkoumá a zabývá se problémy týkající se celého světa např.: problémy míru a zbrojení, demografické, ekologické problémy a terorismem. Globální problémy ve světě mohou mít přímé i nepřímé bezpečnostní důsledky i na ostatní státy, které se s těmito problémy přímo nepotýkají. [41], [42]

6.1.1 Bezpečnostní zájmy

Bezpečnostní zájmy ČR jako celku jsou definovány dle hodnoty a závažnosti při případném ohrožení do tří základních skupin. První nejpodstatnější skupinu tvoří životní zájmy, dále následují další dvě skupiny, a to strategické a další významné. V těchto jednotlivých skupinách jsou jasně definovány úkony, jejichž dodržování má pozitivní, v některých případech i klíčový vliv na bezpečnost. [42]

6.1.1.1 Životní zájmy

Primární povinností všech ústředních orgánů je chránit životní zájmy státu a všech jeho obyvatel. K tomuto závazku je Česká republika připravena využít všech vhodných metod a prostředků k jejich ochraně a obraně. Mezi životní bezpečnostní zájmy jsou řazeny: územní celistvost, politická nezávislost, dodržování základních lidských práv a svobod. [42]

6.1.1.2 Strategické zájmy

Další skupinu tvoří strategické zájmy, jejichž hlavním cílem je rozvíjet strategii a aktivity podporující ochranu životních zájmů. Sekundární úlohou je usilování o sociální rozvoj a celkovou prosperitu do budoucích let. Strategické zájmy čítají mnoho cílů, podstatnými zájmy jsou: naplňování závazků v nadnárodních organizacích (EU, NATO, OBSE), zajištění kybernetické bezpečnosti, zvýšení efektivity OSN, regionální rozvoj a spolupráce. [42]

6.1.1.3 Další významné zájmy

Poslední skupinu tvoří další významné zájmy. Pro ochranu důležitých zájmů a posílení odolnosti společnosti vůči bezpečnostním hrozbám je důležité prosazovat další zájmy. Obecně lze říci, že tento oddíl zájmů má primárně sloužit jako podpora pro předchozí dvě skupiny. Patří zde snižování kriminality, podpora zpravodajské ochrany, rozvoj občanských sdružení, technický rozvoj a ochrana životního prostředí.[42]

6.2 Bezpečnostní hrozby spojené s migrací

Díky analýzám bezpečnostního prostředí ČR, definuje bezpečnostní strategie určité bezpečnostní hrozby. Kromě vnitrostátních hrozeb jsou zde zahrnuty i hrozby, které ohrožují spojence z nadnárodních organizací. Pro účely práce budou vypíchnuty hrozby, které souvisí s migrací. [42]

6.2.1 Negativní aspekty mezinárodní migrace

Nelegální migrace, která je příčinou nebo spouštěčem řady bezpečnostních problémů se týká každého státu. Násilné či ozbrojené konflikty jsou na celosvětové úrovni čím dál častější. Další hrozbou jsou sociální nepokoje. Příčinou sociálních nepokojů může být i nedostatečná integrace přistěhovalců, kteří jsou v zemi legálně.[42]

6.2.2 Terorismus

Pojem terorismus má spoustu definic. Jednotlivé organizace i lidé si pod tímto pojmem představují jiné události, činy a ideologické záměry. Jádro však zůstává totožné, prosazení svých myšlenek, politických zájmů a cílů za užití násilí nebo hrozeb. Lidé a skupiny prosazující své cíle těmito způsoby tvoří širokou nadnárodní síť. Pod jednotným velením mají za cíl sdílet svoji ideologii a plány k jejich naplnění. Teroristé jsou schopni pro své zájmy ohrozit životy civilistů, ničit životní prostředí a ohrozit kritickou infrastrukturu. V novodobé historii se ČR zatím nepotýkala s útoky, které by byly označeny přímo za teroristické. Ačkoliv jsou zaznamenány útoky výbušninou např.: bombový útok na Staroměstském náměstí v roce 1990 (18 zraněných), jsou označovány za trestný čin se znaky terorismu. Ačkoliv nebyly historicky teroristické útoky v ČR častým jevem, je třeba proti nim stále přistupovat aktivně a brát je jako narůstající bezpečnostní riziko. [42], [43]

6.2.3 Extremismus a nárůst sociálního napětí

Vyloučené sociální lokality a sociální skupiny mohou vyvolávat mezietnické a sociální napětí. Toto napětí může následně přerůst na vytváření kriminogenního prostředí, jehož mohou využít nejrůznější extremistické skupiny pro svůj prospěch a prosazování své ideologie. [42]

6.2.4 Organizovaný zločin, obchodování s lidmi a drogami

Skupiny páchající trestnou činností mají jasný cíl, získat co nejvíce za co nejméně úsilí a nákladů. Nejedná se ovšem pouze o zisk materiální, ale i o získání ekonomického a sociálního vlivu. Organizovaný zločin tedy představuje mimořádnou bezpečnostní hrozbu, která ohrožuje stabilitu a politický systém státu. V současném bezpečnostním kontextu nabývá organizovaný zločin, který překračuje mezinárodní hranice prostřednictvím obchodních a mezilidských vazeb, širších rozměrů. Zločinecké organizace jsou stále více schopny podkopávat instituce a zásady právního státu, infiltrovat vládní orgány a ohrožovat bezpečnost vnitřního obyvatelstva. [42]

Rozkvět mezinárodního zločinu na území ČR začal již v 90. letech, kdy naše země začala sloužit jako tranzitní bod pro přepravu lidí, drog a zbraní. Zvýšili se počty cizinců pobývajících na našem území, tito cizinci využívali nízkých trestů za spáchané trestné činy spojené s organizovaným zločinem. Organizovaný zločin byl na našem území i před revolucí. Nabýval ovšem mnohem menších rozměrů a byl zaměřen na zcela jiné aktivity,

kterými byly především dovoz a obchod s nedostatkovým zbožím a směnou zahraničních měn. [44]

6.2.4.1 *Aktivity organizovaného zločinu v ČR*

- Pašování a distribuce drog
- Organizování nelegální migrace
- Obchodování s lidmi
- Padělání a praní špinavých peněz
- Obchod se zbraněmi
- Daňové a bankovní podvody [44]

6.2.5 *Obchodování s lidmi*

Obchodování s lidmi neboli novodobé otroctví se považuje za jeden z nejzávažnějších trestných činů a zároveň jako jedna z nejvýnosnějších aktivit organizovaného zločinu. Vyznačuje se tím, že obětem jsou odebírány základní lidská práva, jako je svoboda, důstojnost a je s nimi nakládána jako se zbožím, využívané pro prospěch obchodníků s lidmi. Není pravidlem, že vykořisťování obětí je podmíněno násilím. Pachatelé využívají neznalost prostředí a jazyka oběti v nových lokalitách, nebo jejich špatnou finanční situaci. V roce 2021 bylo stíháno v ČR 22 osob za obchodování s lidmi. Případnými oběťmi této trestné činnosti měli být Rumuni, Mongolové a Bulhaři, se zájmem o práci v ČR. Naopak zemí, kde jsou nejvíce vykořisťováni Češi je nadále Velká Británie. [45], [46]

6.3 Podíl cizinců na kriminalitě v ČR

Protiprávní jednání cizinců je nedílnou součástí migrace, ať už v menším či větším počtu. Tato dílčí část se bude zabývat podílem cizinců na kriminalitě a jejich podílem na celkové kriminalitě v ČR. Do trestných činů budou započítány: obecná kriminalita, hospodářská kriminalita, loupeže, vloupání do bytů a domu, znásilnění a vraždy.

Tabulka 12 Podíl cizinců na kriminalitě [47], [48]

Rok	Celková kriminalita	Cizinecký podíl	Procentuální podíl
2010	313 387	1 600	0,5 %
2011	317 177	1 730	0,5 %
2012	304 528	1 715	0,6 %
2013	325 366	1 523	0,5 %
2014	288 660	1 549	0,5 %
2015	247 628	1 670	0,7 %
2016	218 162	1 807	0,8 %
2017	202 303	1 814	0,9 %
2018	192 405	1 768	0,9 %
2019	199 221	1 794	0,9 %
2020	165 525	1 534	0,9 %
2021	153 233	1 396	0,9 %
Dlouhodobý průměr cizinců na kriminalitě			0,7 %

Cizinci mají velmi malý podíl na celkové kriminalitě. Celkový počet kriminálních činností cizinců z dostupných dat za posledních jedenáct let nepřesáhl hranici 2000 trestných činů. Pozitivním poznatkem z analýzy je fakt, že celková kriminalita v ČR dlouhodobě klesá. Lze předpokládat zvýšení podílů cizinců na kriminalitě v následujících letech, a to z důvodu zvýšeného počtu migrantů pobývajících na našem území.

6.4 Postoj zemí V4 k migrační bezpečnosti

Zeměmi Visegrádu je označováno regionální uskupení čtyř vnitrozemních Evropských států. V roce 1991 podepsaly Česko, Maďarsko, Polsko a Slovensko deklaraci o vzájemné spolupráci s hlavním cílem integrace do západních struktur. V4 je skupina zemí, které se k přistěhovalectví staví vesměs zdrženlivě. Veřejnost vyvíjí značný tlak na vlády těchto zemí, všechny prosazují tvrdší přístup k nelegálnímu přistěhovalectví, přísnější pravidla pro udělování azylu a rozhodně trvají na ostraze vnějších hranic schengenského prostoru jako základní opatření proti migračním vlnám. Členové tradičně vycházejí z Haagského programu z roku 2004, který slouží jako plán pro činnosti v prostoru EU. Jedná se o program definující jasné cíle v oblasti bezpečnosti, práva a migrace. Vlivem stále vyvíjející se situace

ve světě přibyly nové oblasti, na které bylo nutno reagovat. Na summitu proběhla reakce a následné nastolení jasných cílů na boj s mezinárodní kriminalitou, obchodem s lidmi, drogami a terorismem. [49], [25]

6.5 Cizinecká policie

Jednou ze speciálních složek národní policie zabývající se migrací je útvar cizinecké policie, který byl zřízen Ministerstvem vnitra a je zastoupen ve všech krajích. Tato složka plní úkoly spojené s odhalováním nelegální migrace, uplatňováním řádných opatření vůči cizincům, kteří se v zemi zdržují v rozporu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Dále dohlíží na nařízení plynoucí z dalších mezinárodních smluv jako jsou smlouvy vycházející z nařízení EU a v neposlední řadě se zabývá trestnou činností v oblasti překračování státních hranic. Vedení cizinecké policie dohlíží na plnění povinností v oblasti ochrany vnějších hranic. [50]

6.5.1 Úkony cizinecké policie

- Eskortní činnost při vyhoštění cizinců
- Tranzit cizinců přes území
- Spravuje zařízení pro zajištění cizinců
- Zkoumá totožnosti uprchlíků
- Zajišťuje informace ve svém oboru. [50]

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo poukázat na závažnost migrace nejen v Evropě, ale primárně v České republice. Práce byla zaměřena na mezinárodní migraci, její vývoj a s primárním záměrem identifikovat faktory, které mají vliv na bezpečnost a ekonomiku České republiky.

V části teoretické byly objasněny základní pojmy v oblasti migrace, jejichž znalost je důležitá pro pochopení následujících kapitol bakalářské práce. Další kapitola teoretické části se zabývala příčinami migrace, kde byly rozebrány konkrétní a nejčastější příčiny migrace. Poslední kapitola teoretické části byla věnována aktuální migrační politice České republiky s charakteristikou základních oblastí a cílů, ze kterých se migrační politika skládá, a to jak na národní, tak unijní úrovni.

První kapitola praktické části byla zaměřena na současné trendy a aktuální vývoj migrační situace na území České republiky. Jednotlivé části v této kapitole se zaměřují na výpočet migračního salda neboli čisté migrace, statistiky legálně a nelegálně pobývajících cizinců a četnost cizinců v jednotlivých krajích. Z těchto analýz vyplynulo, že je migrace na území České republiky na vzestupu, a to zejména v posledních letech vlivem přílivu uprchlíků z Ukrajiny.

Následující kapitola se zabývala dopadem migrace na ekonomiku z pozitivního i negativního hlediska. V této části byly rozebrány remitenční příjmy, zatížení ekonomiky vlivem humanitárních dávek a podíl cizinců v nelegálním zaměstnání. Velká část se věnovala analýze aktuálního počtu volných pracovních pozic s následným zkoumáním, zda je možno tyto pozice zaplnit ukrajinskými uprchlíky a tím podpořit český průmysl a ekonomiku.

Bakalářskou práci uzavírá pojednání o vlivu migrace na bezpečnost České republiky a její obyvatele. Nedílnou součástí zhodnocení migrační politiky z bezpečnostního hlediska bylo přiblížení obsahu bezpečnostní strategie České republiky. Tato strategie pojednává o široké škále bezpečnostních hrozeb včetně těch spojených s migrací. Kapitola se dále zabývala podílem migrantů na celkové kriminalitě a státními složkami zabývající se migrací.

Domnívám se, že se mi v rámci bakalářské práce dostatečně podařilo charakterizovat mezinárodní migraci, její možný vývoj a ekonomický i bezpečnostní dopad na Českou republiku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] What is migration?. *Ourmigrationstory* [online]. Intellectual Property Office, 2021 [cit. 2022-11-25]. Dostupné z: <https://www.ourmigrationstory.org.uk/about/what-is-migration.html>
- [2] KOVBASEJ, Vladimír *Evropská unie a problém mezinárodní migrace* [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-11-25]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/1lz8iw/>. Diplomová práce. AMBIS vysoká škola, a.s. Vedoucí práce Ing. Stanislav Heczko, PhD.
- [3] NEŠPOR, Zdeněk, ed. Sociologická encyklopedie - Emigrace. *Sociologická encyklopedie* [online]. Praha, 2017 [cit. 2022-11-25]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Emigrace>
- [4] Občané třetích zemí: Cestování po EU / Schengenu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/cestovani-po-eu-schengenu-286796.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
- [5] Schengen Area – The World’s Largest Visa Free Zone. *Schengen Visa Information* [online]. [cit. 2022-11-26]. Dostupné z: <https://www.schengenvisainfo.com/schengen-visa-countries-list/>
- [6] Nelegální migrace – často kladené dotazy. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-11-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migrace-casto-kladene-dotazy-casto-kladene-dotazy.aspx>
- [7] Legální migrace. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2022 [cit. 2022-11-26]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/legalni-migrace.aspx>
- [8] Azylant. *Nostrifikace.mkc* [online]. Praha [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://nostrifikace.mkc.cz/cz/slovnicek-pojmu/azylant>
- [9] Slovníček pojmů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha [cit. 2023-01-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>
- [10] Trestní zákoník 40/2009 Sb. Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 2015 [cit. 2023-01-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

- [11] PALÁT, Milan. Příčiny vzniku migrace a reflexe souvisejících teorií. Brno, 2014. ISBN 978-80-210-6840-7.
- [12] B. SIMPSON, Nicole B. *Demographic and economic determinants of migration* [online]. Colgate University, USA, and IZA, Germany: IZA World of Labor, 2017 [cit.2022-12-27]. Dostupné z: <https://wol.iza.org/uploads/articles/373/pdfs/demographic-and-economic-determinants-of-migration.pdf>
- [13] *Facing the Challenge of Environmental Migration in Asia and the Pacific* [online]. Mandaluyong City 1550 Metro Manila, Philippines: ADB Briefs, 2011 [cit. 2022-12-27]. Dostupné z: Facing the Challenge of Environmental Migration in Asia and the Pacific (adb.org)
- [14] Zákon č. 17/1992 Sb. Zákon o životním prostředí. In: *Zákony pro lidi* [online]. AION CS, 1992 [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-17#f1401850>
- [15] Světové znečišťování ovzduší: Index kvality ovzduší v reálném čase. *WAQI* [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://waqi.info/cs/#/c/11.671/69.472/3.8z>
- [16] Are we running out of water?. *The guardian* [online]. 2018 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/news/2018/jun/18/are-we-running-out-of-water>
- [17] HOFSTE, Rutger Willem. 17 Countries, Home to One-Quarter of the World's Population, Face Extremely High Water Stress. *World resources institute* [online]. 2017 [cit. 2023-01-08]. Dostupné z: <https://www.wri.org/insights/17-countries-home-one-quarter-worlds-population-face-extremely-high-water-stress>
- [18] STOJANOV, Robert a Klára KAVANOVÁ. *Migrace obyvatel v kontextu environmentálních změn* [online]. 2009 [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: [Stojanov-Kavanova_2009-EM-geohledy.pdf](#)
- [19] KUBIŠTA, Václav. 2016. *Mezinárodní obchod a migrace*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. ISBN 978-80-7380-655-2.
- [20] Strategie migrační politiky České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2015 [cit. 2023-01-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>

- [21] Pohyb obyvatelstva. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/pohyb-obyvatelstva-1-3-ctvrtleti-2022>
- [22] Čtvrtletní zpráva o migraci za 4. čtvrtletí 2022. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2022 [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/ctvrtletni-zprava-o-migraci-iv-2022.aspx>
- [23] Předběžné údaje zveřejňované Ředitelstvím služby cizinecké policie. *Český statistický úřad* [online]. 2022 [cit. 2023-04-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/predbezne-udaje-zverejnovane-rs-cp>
- [24] Data - počet cizinců. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu
- [25] ROŽŇÁK, Petr a Karel KUBEČKA. *Země Visegrádu a migrace: fenomén procesu migrace, integrace a reintegrace v kontextu bezpečnosti zemí V4*. Ostrava: Key Publishing, 2018. Edice Monografie. ISBN 978-80-7418-292-1.
- [26] Remittances. *Migration data portal* [online]. 2023 [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.migrationdataportal.org/themes/remittances>
- [27] Remittance. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.remit>
- [28] Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2022. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2022>
- [29] Average Salaries and Cost of Living in Germany. *LearnGermanOnline* [online]. 2023 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.learngermanonline.org/salaries-and-living-costs-in-germany/>
- [30] World Economic Outlook Database. *International monetary fund* [online]. 2022 [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/weo-database/2022/October>
- [31] Nezaměstnanost v prosinci mírně vzrostla. *Úřad práce ČR* [online]. 2023 [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/-/nezamestnanost-v-prosinci-mirne-vzrost-1>
- [32] Kategorie CZ-ISCO. *Národní soustava povolání* [online]. 2017 [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://nsp.cz/isco>

- [43] Terorismus a jeho projevy v někdejší Československu a dnešní České republice. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terorismus-a-jeho-projevy-v-nekdejsim-ceskoslovensku-a-dnesni-ceske-republice.aspx>
- [44] Co je organizovaný zločin. *Policie ČR* [online]. 2016 [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>
- [45] Statistiky kriminality - dokumenty: Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2022 [cit. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-kriminality-dokumenty.aspx>
- [46] Obchodování s lidmi. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/o-nas-prevence-kriminality-obchodovani-s-lidmi.aspx>
- [47] Kriminalita - trestné činy. *Český statistický úřad: Veřejná databáze* [online]. 2023 [cit.2023-04-20]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&vyhltext=Kriminalita&bkvt=S3JpbWluYWxpGE.&katalog=all&pvo=KRI05>
- [48] Kriminalita cizinců. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_kriminalita#cr
- [49] Základní informace o Visegrádské skupině. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2020 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zakladni-informace-o-visegradske-skupine>
- [50] Policie České republiky – Služba cizinecké policie. *Policie ČR* [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-831034.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	Evropská unie
tzv.	tak zvané
resp.	respektive
např.	například
IOM	International Organization for Migration (Mezinárodní organizace pro migraci)
Q	označení kvartálu
mil.	milión
Kč	koruna česká
p.b.	procentní bod
HDP	Hrubý domácí produkt
UKR	Ukrajina
Pozn.	poznámka
V4	Visegrádská čtyřka
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)
OBSE	Organization for Security and Cooperation in Europe (Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě)
OSN	Organizace spojených národů
HUD	Humanitární dávka
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Demografické dělení migrace [vlastní]	11
Obr. 2 Státy tvořící schengenský prostor [4]	12
Obr. 3 Státy s největší spotřebou zásob vody [upraveno z [17]	19
Obr. 4 Schéma výpočtu migračního salda [vlastní]	29
Obr. 5 Vývoj legální migrace do ČR [upraveno z [22]	31
Obr. 6 Vývoj nelegální migrace do ČR [upraveno z [22]	31
Obr. 7 Žádosti o mezinárodní ochranu v Evropských státech [upraveno z [22]	35
Obr. 8 Humanitární dávka na spotřební jednotku [upraveno z [34]	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Analýza ovzduší jednotlivých států [upraveno z [15]	18
Tabulka 2 Výpočet migračního salda pro ČR [21]	30
Tabulka 3 Legální migrace v krajích [23]	32
Tabulka 4 Cizinci, dle země původu [24]	33
Tabulka 5 Příjmy ČR z remitencí [27]	36
Tabulka 6 Remitence zasílané do zahraničí [27]	37
Tabulka 7 Kategorie zaměstnání včetně volných pozic dle CZ-ISCO [32],[33]	38
Tabulka 8 Pracovní aktivita uprchlíků [34]	39
Tabulka 9 Změny pracovních kategorií cizinců [34]	40
Tabulka 10 Měsíční náklady na humanitární dávky	43
Tabulka 11 Nelegální zaměstnání [39]	43
Tabulka 12 Podíl cizinců na kriminalitě [47], [48]	49